

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Italijanska finančna kriza

(Od našega stalnega dopisnika.)

Milan, julija.

Dne 6. julija je senat razpravljal o proračunu finančnega ministrstva. Senator Zoria, eden izmed najboljših sedanjih italijanskih gospodarskih strokovnjakov, je ugotovil, da se dotiranje blagajne za amortizacijo notranjega državnega dolga ne vrši redno. Določeno je bilo, da se od vsakoletnega proračuna odmeri tej avtonomni blagajni 500 milijonov lir, denar, ki naj se uporabi za amortizacijo notranjega državnega dolga. Državna blagajna ne samo ni odmerila amortizacijski blagajni določenih vsot, ampak je tej blagajni celo dolžna 400 milijonov lir. Od januarja dalje se je v drž. proračunu nenadoma pojavila skrivnostna pasivna postavka 1 milijarde. Ta postavka je bila že v poslanski zbornici predmet razprave, a njenega izvora še danes ni nihče pojasnil. Sen. Zoria je mnenja, da je to zguba valutnega zavoda, ki je porabil to milijardo za vzdržanje lire na sedanji višini. Nastop sen. Zoria je razburil finančnega ministra Volpija, ki je govornika večkrat prekinil in enkrat celo z besedami: »To so gola natolcevanja.« Volpi se je skušal izmazati z daljšo razlago o poteku državnih financ. Na pomoč mu je priskočil tudi senator Schanzer. Toda nepričakovano je posegel v ta židovski ples (Volpi in Schanzer sta žida) senator Mayer, lastnik tržaškega »Piccola« in seveda tudi žid. Postavil se je odločno na stran sen. Zoria in prešel v pravo ofenzivo proti Volpiju. Ugotovil je predvsem, da se nahaja v blagajni za amortizacijo notranjega dolga le 314 milijonov namesto 1321 milijonov. Tudi njemu ni pasivna postavka 1 milijarde povsem jasna. Sen. Mayer prosil zaradi tega finančnega ministra, naj objavi račune valutnega zavoda, četudi je imel ta zavod zgubo, ker je v višjem interesu italijanskega kredita v inozemstvu in doma potrebno, da se izve vsa resnica. Sen. Mayer obžaluje končno, da jemlje finančni minister iz pošne hranilnice stotine milijonov za kritje tekočih državnih potreb, ter ugotovi, da je finančni minister v stroških prekoračil proračun, kar je obsodbe vredno.

Javna razkritja v senatu o velikih nerednostih v državnih financah so našla odmev na borzi, ki je takoj registrirala vznemirjenje v finančnih krogih: državni papirji so začeli padati in tudi lira ni bila več stabilna. Položaj finanč. ministra je postal nevdržljiv in kmalu so se razširile govorice, da bo Volpi odstopil. Po enomesečnih zakulisnih pripravah za široko rekonstrukcijo — fašisti bi rekli »rotacije« — vlade je bila javljena Volpijeva demisija.

Volpi in Belluzzo, minister za narodno gospodarstvo, sta bila žrtvovana radi finančne in gospodarske politike v zvezi z revalutacijo in stabilizacijo lire. »Bitka za lito,« »gospodarska bitka,« še ni končana, marveč se nahaja morda v najbolj akutnem stadiju. Nestrpnost in oholi fašizem ni mogel čakati z legalno stabilizacijo lire, pokazati je hotel svetu, da so tudi v gospodarstvu mogoči čudeži. S pomočjo ameriškega kapitala je nepričakovano dvignil lito od že precej ustaljenega tečaja 120 za funt in izvršil stabilizacijo na točki 92. Veliko uglednih ital. finančnikov, med njimi tudi bivši finančni minister de Stefani, je odsvetovalo stabilizacijo na tako visoki točki. Saj je bilo znano, da so se tržne cene ustale na tečaju okoli 110 do 120. Nenadna stabilizacija na točki 92 je morala imeti za industrijo usodne posledice; tudi tujski promet, ki prinaša Italiji težke milijarde, je bil s tem uničen. Medtem, ko so druge države stabilizirale valuto »de facto« in čakale tudi leta, da se vse gospodarstvo prilagodi novemu tečaju in šele potem prešle k legalni stabilizaciji na podlagi že ustaljenega tečaja, so hoteli fašisti prednjačiti pred drugim svetom z novim »eksperimentom«.

Niti ta šola jim ni izbila njihove nadutosti. Prav te dni je neki uradni rimski list očital francoskemu tisku, da izvršuje njegova pesimistična poročila o finančni krizi v Italiji iz nevoščljivosti, ker ni gnili francoski parlamentarizem dovolil Poincaréju, da bi stabiliziral frank na višjem tečaju, medtem ko se je discipliniranemu fašizmu posrečilo »stabilizirati lito na višji točki kakor stoji frank. In po mnenju tukajšnjih gospodarskih krogov tiči prav v tem glavna krivda današnje industrijske krize v Italiji. Frank na 124, lira na 92; italijanska industrija ne more konkurirati s francosko, izvoz v Francijo trpi, zadet je tudi tujski promet. Nepovoljno vpliva na

Hrvatski ministrski kandidati določeni

r Belgrad, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Mandatar krone g. general Hadžić je dosedaj v glavnem konzultiral vse kandidate prečanskih krajev. Misli se, da so sedaj vsi Hrvati, ki bi prišli v poštev kot kandidati za nevtralno vlado g. generala Hadžića, zaslišani. V informiranih krogih pa se dvomi, da so te konzultacije na čeli črti ugodno izpadle. Ker ostanejo hrvaški kandidati v Belgradu še jutri in bodo imeli z mandatarjem še nove razgovore, se še vendar misli, da so izglede za sestavo nevtralne vlade, četudi so nastale precejšnje težkoče. Danes oziroma jutri bosta zaslišana še naša poslanika dr. Gjurič in dr. Rakič, ki bosta dala izčrpna pojasnila, predvsem glede nettunskih konvencij in angleškega posojila. Mogoče bo po teh poročilih nastal za hrvaške kandidate lažji položaj in se bo tako vendarle posrečilo sestaviti nevtralno vlado.

Program te vlade bi stonel na informacijah dr. Gjuriča in dr. Rakiča ter na pogledih, ki ga imajo hrvaški kandidati na sedanji položaj. Dopoldne je general Hadžić sprejel med ostalimi še sledeče ministrske kandidate: bivšega šefa na katoliškem oddelku ministrstva za vero dr. Mihaela Lanoviča in dr. Zoričiča, banskega svetnika v Zagrebu. Ome njena kandidata, kakor tudi dr. Ivo Tartaglia, ki je bil dopoldne sprejet od generala Hadžića, nista dala nobenih izjav. Ti trije kandidati so bili tekom dopoldneva sprejeti tudi v avdienci pri kralju. Poslednji je bil v dvoru general Hadžić, ki je dejal: »Videli ste, kateri ljudje so bili pri meni. Jaz se še vedno pogajam. Jasnosti še ni. Pričakuje se prihod g. Gjuriča, ki se bo pri meni takoj javil.« — »Ali se lahko nadajamo, da bomo kmalu imelo novo vlado?« — »Te stvari ne gredo tako hitro.«

Ob pol 1 popoldne je prispel z orient-ekspresom naš londonski poslanik dr. Gjurič. Tudi on ni hotel dati nobenih izjav, češ, da se mora poprej videti z mandatarjem generalom Hadžićem. Popoldne je poslanik Gjurič najprej obiskal zunanjega ministra dr. Marinkoviča, nato pa bil od 5 do 7 pri generalu Hadžiću. Ob pol 8 sta bila Hadžić in Gjurič skupaj na avdienci. Tako so bila današnja konzultiranja končana. Iz dosedanjih pogajanj generala Hadžića se torej vidi, da prihajajo v poštev sledeči ministrski kandidati, in sicer iz hrvaških pokrajin: dr. Štampar, dr. Lanovič, dr. Ivo Tartaglia, dr. Treščec in dr. Zoričič, od Srbijancev pa samo dr. Gjurič. Poslanik v Rimu dr. Rakič se pričakuje nocoj ali pa jutri dopoldne.

Novo izvoljeni predsednik Mehike Obregon ustreljen

v Newyork, 18. julija. (Tel. »Slov.«) 17. t. m. je mladenič, po imenu baje Huan Escapulasio, ustrelil novotzvoljenega predsednika mehiške republike Obregona. Prišel je do predsednika, ki je stopil ravno iz hotela v Talagelu blizu Mehike, kjer so mu bili priredili banket, na ulico, s pretvezo, da je časnikarski fotograf. Kazal mu je fotografije, skrivaj potegnil revolver in

petkrat ustrelil

na predsednika. Vsi strelji so zadeli Obregona od zadaj v pljuča in trebuh. Obregon je stokajoč padel s stola, padel takoj v nezavest in umrl par minut pozneje. Dogodek se je izvršil tako hitro, da so ga opazili samo najbližji gostje. Strelji se niso slišali, ker je ravno takrat igrala godba. Atentator se je pustil

čisto apatično ujeti,

varnostni organi pa so ga le s težavo odvedli, ker ga je hotela množica z noži linčati. Rekel je: »Vem, da bom v izvrševanju svojih načel umrl in vam ključem:

»Živel!«

Iz tega se sklepa, da je bilo dejanje skrbno pripravljeno. Pri njem so našli listine, da je bil nameravan atentat na predsednika kongresa Topeteja in na zeta bivšega predsednika Callesa, Robinsona. Smatra se, da je atentator hotel umoriti tudi ta dva.

Calles

se je silno razburil, ko je bil obveščen o atentatu, teklo so mu solze po licu ter je takoj sam šel na policijsko predsedstvo, da bi sam prvi zaslišal morilca. Nato pa je sklical sejo ministrskega sveta, ki je sklenil posebne varnostne odredbe ter se bo takoj razglasilo

vojno stanje.

že bi se začeli nemiri. Vojništvo je v stalni pripravljenosti ter je bila razglašena policijska cenzura nad telefonskim in brzojavnim prometom. Gostilne, gledališča in zabavni lokali so zaprti. Gotovo je, da bodo številni sovražniki Obregona, med njimi njegov smrtni sovražnik

Huerta,

zrabili položaj zase. Predsednik Združenih držav Coolidge in generalni tajnik zunanjega ministrstva Kellog sta takoj poslala brzojavno sožalje. Ameriški poslanik v Mehiki je osebno izrazil svoje sožalje.

mehiški škof Pasqual Diaz,

ki živi od l. 1927 v inozemstvu, pa je podal izjavo, v kateri izraža najgloblje obžalovanje radi tega dejanja in odločno odklanja sumničenje, da je atentat pripisovati kakšnemu »verskemu fanatizmu«. Na Obregona je bilo izvršenih

že več političnih atentatov,

zadnji meseca novembra lanskega leta, ko je bila vržena bomba proti njegovemu avtomobilu in je bil Obregon lahko ranjen. Politična situacija v Mehiki je radi tega

precej zapletena,

ker ustava ne predvideva nobenega podpredsednika in nima nobene določbe glede imenovanja predsednika ali razpisa novih volitev, tako da bo država po odstopu Callesa dne 1. decembra.

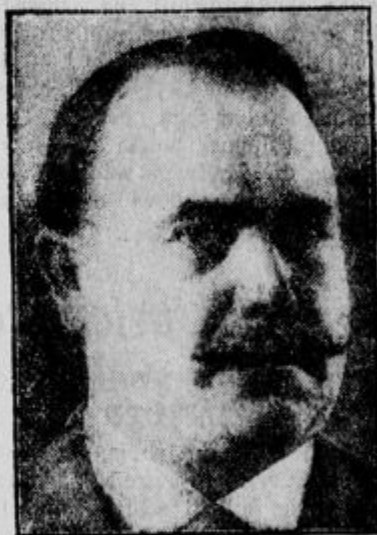
brez državnega poglavarja.

Obregon, ki je bil 1. jul izvoljen za predsednika in ki se je šele prošlo nedeljo vrnil s svojega posestva v Mehiko, kjer so mu prirejali viharne ovacije, se je kratko pred umorom izjavil glede konflikta s katoliško cerkvijo, da

kreatura. Zaradi svojih finančnih sposobnosti Masconi gotovo ni prišel do ministrskega stolca. Svoj čas je bil Giolittijev kabinetni načelnik in v zadnjem času predsednik poitalijandevalnega društva »Italia Redentca«. Znan je kot energičen administrator, a nič več.

Vest o Volpijevi ostavki je pri vsem pričakovanju presenetila javnost, ki je bila že vajena govorice o bližnji Volpijevi demisiji, do katere pa ni nikdar prišlo; še bolj pa je iznenadila gospodarske kroge izbira novega ministra. Na borzi se je pojavilo močno vznemirjenje, ki ga fašistovski tisk graja kot znak nerazumevanja fašizma in njegove državne ideologije, češ, da posamezen minister ne pomeni v času Mussolinijeve diktature nič in da se vladne izpremembe v fašistovski državi ne smejo soditi po zgledu parlamentarnih

odobrava stališče Callesa in da bo nadaljeval njegovo cerkveno politiko, tako da politični krogi pripisujejo izvršitev atentata nasprotni-

Obregon.

kom Callesove, oz. Obregonove protiverske politike. Policija sama o zasliševanju atentatorja še popolnoma molči. Truplo Obregona so opolnoči prepeljali v narodno palačo in ga položili na oder v veliki dvorani. Morilec

odklanja vsako izpoved

in niti še ni ugotovljeno, ali je njegovo gori navedeno ime pravilno. Tudi še ni ugotovljeno, ali ni imel skrivceev.

Drobne vesti iz Belgrada

r Belgrad, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Novoimenovani nemški poslanik Köster je prispel v Belgrad, da prevzame svoje posle.

r Belgrad, 18. julija. (Tel. »Slov.«) V najkrajšem času bo železniško ministrstvo izdelalo jugoslovanske - češkoslovaške tarife za prevoz blaga od nas v Češkoslovaško. Slične železniške tarife bodo sklenili tudi z ostalimi sosednimi državami.

r Belgrad, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Železniški minister je za izvozno sezono dovolil našim izvozničarjem in industrijcem veliko olajšav, da bi se prevoz po naših železnicah mogel čim hitreje vršiti. Pripravljenih je večje število vagonov, ki se bodo porabili izključno za izvoz iz naše države.

Mihajlov izključen

v Sofija, 18. jul. (Tel. Slov.) Neodvisni macedonski komite je izdal komuniké, ki pravi, da je bil Protogevor umorjen na povelje Ivana Mihajlova. Ker Mihajlov ni vpošteval enakopravnosti drugih članov komiteja, se je sam postavil izven zakonov organizacije. Javnost se naproša, naj ne sodi neodvisnega macedonskega komiteja po dejanjih Mihajlova. Organizacija je namreč tekom svojega 35-letnega delovanja dokazala, da ni anarhistična skupina. Iz tega komunikéja je razvidno, da organizacija ne smatra več Mihajlova za svojega člana. Z dobro informirane strani pa se dvomi o tem, da bi sedanji komite reprezentiral večino organizacije.

v Atene, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Bolgarsko-grška meja je že dva dni zaprta. Trdi se, da se vršijo ljuti boji med pristajci Protogeva in Mihajlova. Ob meji v Cumadiji je bilo baje 100 mrtvih, med njimi generala Čekov in Bojadijev.

Poljska za Kelloga

r Varšava, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Poljska vlada izjavlja v noti, ki jo je izročila ameriškem poslaniku, da je pripravljena podpisati Kellogov protivojni pakt. Kakor poročajo listi, je Poljska nota skoro popolnoma enaka francoski noti.

držav. Kdor sodi fašist. ministre po novem finančnem ministru, bo moral dati fašistovskemu tisku prav.

O finančnem ministru de Stefaniju je bilo rečeno, da je preveč proforsorski, preveč teoretski. Zaradi tega je bil zamenjan z Volpijem, ki je prišel iz gospodarskih krogov. Danes gre o Volpiju glas, da je bil preveč praktičen in da je preveč skrbel zase in za svoje palače v Benetkah. Tudi Mosconi bo imel vsaj eno napako: čudežev ne bo znal delati. Kajti čudežev zahteva fašizem od svojih ministrov. Čudeži bi moral delati, kdor bi hotel iz vojne Italije izvelič milijarde, ki jih fašizem rabi za amortizacijo vojnih dolgov, za svojo stranko, za oboroževanje in za svoje reklamne polete in ekspedicije.

Jaona zahvala Jugoslov. klubu, zlasti posl. Smodeju

Med svetovno vojno l. 1916 je vzel avstrijski orar po zak. iz l. 1912 naša polja v izmeri 41.000 kv. metrov v najem, na katerem zemljišču je zgradil kolodvor Dravljice in dovodne proge. Avstrijska vlada nam je plačevala malo najemnino, kar je bilo malo, a vsaj nekaj. Po prevratu nismo dobivali več najemnine in tudi nismo mogli dognati, kako je pravzaprav z našo opravičeno zahtevo. Posestniki zemljišča smo prosili upravo železnice, da nam postavi zemljišče v prejšnje stanje in ga nam vrne, oz. naj ga odkupi. Toda rešitve ni bilo nobene. Obračali smo se na razne klube, poslance, ministre, toda vse naše prošnje in intervencije so bile brezuspešne. Končno smo se obupani zaradi velike škode obrnili na Jugoslovanski klub, ki je izposloval pod ministrom g. prof. Sušnika, da se je sestavila l. 1924 posebna komisija, ki je imela ugotoviti, kako velika škoda nam je vsled tega nastala. Toda med tem je izstopil Jugoslovanski klub iz vlade in od takrat pa do zopetnega vstopa Jugoslovanskega kluba je naša zadeva ostala zopet na

mrtni točki. Leta 1927 smo se obrnili s svojo prošnjo na poslanca g. Smodeja, ki se je po- žrtvovalno in energično zavzel za opravičeno zahtevo ter končno izposloval kredit za pla- čilo najemnine, odškodnine, kakor tudi za od- kupnino, o čemer je ljubljansko direkcijo drž. železnice v Beogradu koncem l. 1927. Na po- lagi tega ukrepa se nam je izplačalo del na- jemnine in odškodnine. Ostali del pa je zopet izostal. Vsled tega smo ponovno zaprosili po- slanca g. Smodeja, da je interviral ter tudi iz- posloval končno dolgo in težko pričakovano plačilo.

Z ozirom na to smatramo, da smo dolžni izreči javno zahvalo Jugoslovanskemu klubu, zlasti tudi poslancu gospodu Smodeju za res dobrohotno in uspešno pomoč.

V Dravljah, dne 15. jul. 1928.

Ivan Bergant,

kot pooblaščenec vseh prizadetih posestnikov.

Politična beležnica

Krščanska ljubezen do bližnjega

Pod tem naslovom se je »Jutro« včeraj zlagalo, da mu piše »starejši slovenski duhovnik«. Da je dotični sestavek pisal kveč- jem kak Macafizelj, ne pa duhovnik, doka- zuje to-le:

1. V Radičevem klubu sta tudi dva du- hovnika, župnik Matica in dr. Kežman, ki ni- mata nič manj dolžnosti, kot drugi duhov- niki. To ve vsak duhovnik. Noben duhovnik ni tako brezvesten, da bi z zlorabo belgrajskih amorov blatil svoj stan.

2. Vesoljna odveza je papežev blagoslov — ne pa kaka odveza grehov. To ve vsak duhovnik, ne pa vsak Macafizelj.

3. Imamo že dejstvo v slovenski zgodo- vini, da so obdoli duhovnika, ki je zadnja tolažila delil, da je on pobijal in moril. Pre- pričani smo, da bi SDSarski tisk tudi to stor- ril, če bi le kak duhovnik iz SLS po sreči ali nesreči bil v bližini prostora, na katerem se je zgodil umor.

Naj bo Macafizlja sram, da tako nerodno in grdo laže.

„Jutrovi“ teologi

»Jutro« in »Slov. Narod« sta iznašla novo krivdo naših poslancev-duhovnikov, da nam- reč niso dejali Basaričeka in Radiča v sveto olje. Da bi bila krivda hujša, podtika »Jutro« to pisanje »starejšemu slovenskemu duhov- niku«. Nato polije »napreden« list veliko tinte o krščanski ljubezni in o pobeljenih grobovih.

Ugotavljamo: 1. V Radičevem klubu sta žalibog dva duhovnika, župnik Matica in dr. Kežman. Zakaj nista ta dva hitela s svetim oljem, če je bila kaka možnost? Zakaj nista ta dva grešila proti ljubezni do bližnjega? Zakaj nista pobeljena grobova? — Zato, ker držita z »Jutrom«. — 2. Basariček je umrl že v zbornici — tam sv. olja ni. Pavle Radič je umrl v bolnišnici in tam — poslanci ne vrše dušnega pastirstva. — 3. »Jutro« obsoja, da ni podelil noben poslanec-duhovnik »vesoljne odveze«. S tem je povedal ta slavni pisec, kakšen »duhovnik« je, da niti najbolj navad- nih pojmov iz katekizma ne pozna.

Kje so torej krivci, obrekovalci, pobelje- ni grobovi? Tam, kjer si izmišljujejo na de- belo, da bi mogli psovati, tam, kjer falzifici- rajo dopise in jih podtikujejo duhovniku, da bi psovanje več zaleglo. Iz tega pa je raz- vidno, kako zloben je ves krik te opozicije o odgovornosti dr. Korošca. Javno je tudi, kje so krivci, ki so hujskali na nemire, kje so ti- sti, ki so želeli krvi, da bi lahko v kalnem ribarilu. Sedaj ko so razkrinkane hudobije sa- mostojnih demokratov in radičevcev in ko jih je ljudstvo obsodilo, sedaj se skušajo oprati ti brezverci s tem, da vlačijo v dnevni poli- tični boj celo sv. zakramente.

Tip laži

208 kolesarjev.

2 zastavi

8 Orlov v krofu

84 žensk

1 zastava Marijine družbe

88 žensk in otrok

180 moških

56 žensk

92 moških

82 moških

32 žensk

17 vozov po 20 je 340 moških

3 kolesarji po 4 je 12 moških

Skupaj torej 1060 moških in 445 žensk in otrok. Cel sprevod 1506 ljudi. — Tako šteje »Jutro« udeležence v sprevodu v Zalcu. — To debelo esdeersko laž pričobujemo, da jo bo bralo vseh osem tisoč ljudi, kar se jih je dejansko sprevoda udeležilo.

Mariborska oblastna skupščina.

Maribor, dne 18. julija 1928.

Predsednik dr. Leskovar odpravi ob 8. uri skup- ščino ter da besedo obl. odborniku dr. Veblistu, ki poroča kot referent uredbodajnega odseka o Uredbi, ki ureja zdravstveno službo v občinah ma- riborske oblasti izven avtonomnih mest Maribor, Celje in Ptuj. V glavnem določa sledeče:

Uredba zdravstvene službe na deželi.

Mariborska oblast se v svrhu organizacije zdravstvene službe v posameznih občinah razdeli v zdravstvena okrožja. Vsako zdravstveno okrožje obsega eno ali več krajevnih občin, ki naj po mož- nosti spadajo k istemu sodnemu okraju. Posamez- na zdravstvena okrožja določa, spreminja in ukinja oblastni odbor in sicer po zaščitniški občinski od- borov ter sporazumno z velikim županom. Lahko pa tvori ena sama občina zdravstveno okrožje, to pa samo v služaju, ako oskrbuje sama zase zdrav- stvene posle, ki so ji po zakonu določeni. Ako tvori zdravstveno okrožje več občin skupaj, potem se za to okrožje osnuje poseben zdravstveni odbor, ki ga sestavljajo vsi občinski predstojniki ali pa njih namestniki. Zdravstvene naloge posameznih zdrav- stvenih okrožij so med drugim: skrb za socialno- higijenske potrebe, izvrševanje zdravstveno-policijskih predpisov, skrb za zdravniško in babiško po- moč ter druga rešila sredstva pri nenadnih smrt- nih nevarnostih, ustanavljanje, vzdrževanje in pa uprava občinskih hišalnic ter infekcijskih bolnic itd. Da se morejo te visoke zdravstvene naloge uresničiti, se v vsakem zdravstvenem okrožju na- mestiti zdravnik, ki ima naslov okrožnega, oziroma občinskega zdravnika in ki ga plača oblastni odbor. Stroške za zapisana zdravila in obvežila pa nosijo okrajni zastopi oziroma zdravstvena okrožja, kjer okrajnih zastopov ni. Tudi se za vsako zdravstveno okrožje namesti najmanj po ena babica, ki ima »s- slov okrožne odnosno občinske babice. Te babice morajo nuditi brezplačno pomoč ubožnim poročni- cam in otročnicam. Babice nadzirajo v izvrševanju njih službe okrožni zdravniki.

Referent

povdarja, da je nova uredba plod temeljitega študija zdravstvenih potreb našega naroda. Dolej so v mariborski oblasti veljali tozadevno trije različni zakoni. Za podlago nove unificirane uredbe je pred- vsem služil dosedanj štajarski zakon iz l. 1909 ter zadavne novejšje uredbe in zakoni v ljubljanski oblasti in sosednjih državah. Po dosedanjih zakoni- h je bilo v področju mariborske oblasti sistemati- ziranih 73 zdravstvenih okrožij, od katerih pa je bilo stalno nekaj nezasedenih, ker ta mesta niso nudila zdravniku eksistenčne možnosti. Zasedenih je bilo stalno 52 mest, v 10 okrožjih so se vršili zdravniško službo substituiti, večinoma okrožni zdravniki sosednega okrožja, 10 mest pa je bilo stalno nezasedenih.

Pri novi razdelitvi oblasti na zdravstvena okrožja bo treba kreirati še najmanj štiri nova okrožja in to predvsem v Slov. Krajin in Medji- murju ter eno okrožje za one občine, ki so po razdelitvi med obe slovenske oblasti izven zdrav- stvenih okrožij.

Z uredbo so se tudi prejemki okrožnih zdrav- nikov in babic določili povsem po drugih vidikih kakor so veljali doslej. Isto tako njih pokojnine, vdovnine in sirotnine. Doslej so bila vsa okrožna mesta enako honorirana; siromašnejši kraji so pa ostali radi tega brez zdravnika, dočim je bilo v bogatejših krajih večje povpraševanje. Da se ta nedostatek odpravi, so se zdravstvena okrožja ka- kor v ljubljanski oblasti razdelila na 4 krajevne razrede s posebnimi dokladi. Prvi krajevni razred je brez doklad. Na ta način bo v strošakov- šem okrožju dobival zdravnik najvišjo plačo, isto- tako tudi babica. Tudi babice dobivajo plače po krajevnih razmerah.

Prejemki okrožnih zdravnikov obremenjujejo samoupravno oblast, prejemki okrožnih babic pa na polovico oblastno samoupravo, na polovico pa zdravstveno okrožje. Prejemki občinskih zdravni- kov in občinskih babic grede pa na breme dotične občine.

Vsekakor predstavlja predložena uredba velik napredek z ozirom na dosedanje razmere v vršenju zdravstvene službe na teritoriju sedanje maribo- rske oblasti. Na drugi strani pa se je s predloženo Uredbo posredno enotno uretilo zdravstveno službo po deželi, kar je nujno zahtevala razpoložnost pravih razmer, različne socialne prilike, nove zdrav- stvene naloge glede čuvanja narodnega zdravja, narastek prebivalstva in pa nove državne ter ob- lastne meje.

Debata.

Generalne debate so se udeležili sledeči obl. poslanci: Petovar, dr. Kežek, Grčar, dr. Baričević, dr. Mühlisen in dr. Odlič.

Pri specialni debati se venomer oglašata k besedi poslanca Petovar in dr. Baričević (SDS), ki sta naravnost neizčrpna v stavljanju različnih ne- utemeljenih ugovorov. S polno upravičenostjo je ugovoril predsednik dr. Leskovar, da se je na osnutku dolgo časa delalo s predurkom in ocnit- vijo vseh okoliščin, prihajajočih pri tem v po- štev, in da nikakor ne gre, da bi se sprejemali predlogi, ki nimajo nobene stvarne podlage in grede samo za tem, da se delo ovira in zavlačuje. Pač pa je referent dokazal svoje koncilijantno sta- lišče napram nekaterim predlogom posl. Möderndorferja, ki jih je tudi sprejel.

Dodatek.

Osnutek uredbe se je sprejel z nekaterimi sti- lističnimi popravili in pa z dostavkom: V avto- nomnih mestih Maribor, Celje in Ptuj sme oblastni odbor po potrebi imenovati okrožne zdravnike, vendar izključno v svrhu zdravljenja ubožcev, stan- ujočih na področju teh mest in ki ne spadajo pod mestno zdravstveno in ubožno oskrbo. To na- logo pa lahko prevzamejo avtonomna mesta proti plačilu dogovorjene letne subvencije. Upravičenost tega dodatnega člena utemeljuje oblastni poslanec dr. Ogrizek. S tem členom je namreč tudi iz- venmestnim ubožcem zagotovljena brezplačna zdrav- ljenje, česar so po prvotnem besedilu osnutka bili deležni samo tisti ubožci, ki se zdravijo in stanuj- jejo zunaj na deželi.

Predlogi opozicije. — Poslanec Möderndorfer toleče po klopi.

Oblastni poslanec Stabe je obvesti skupščino o nekaterih doslih predlogih posl. Möderndorferja, dr. Mühlisena ter predloga opozicije, da se oblastni odbor radi svojega sklepa z dne 10. julija 1928, s katerim je obsodil nečuvstvo žalitev voditelja slo- venskega naroda dr. A. Korošca po »Jutru« stavi radi kršitve zakona pod obtožbo. Glede tega predloga je obl. predsednik dr. Leskovar prosi- l skupščino, da sprejme nujnost predloga, da pride takoj na prihodnji seji skupščine v razpravo, da se bo videlo, kako je ta predlog opozicije neutem- eljen in neustopen. Skupščina je nujnost pred- loga soglasno sprejela. Poudarjamo, da sta ome- njeni predlog podpisala sam. demokrata Petovar

in dr. Baričević. Nadalje obvešča poslanec Stabe skupščino, da so se poslanci HSS in SDS združili v skupen klub.

Predlogom posl. Möderndorferja odreže skupščina proti glasovom opozicije nujnost. Posla- nec Möderndorfer se je radi tega zelo hudoval in se je celo tako razburil, da je začel točiti po klopi, česar se je odvidno navzel pri čitanju časopisnih poročil o sličnem obnašanju opozicije v parlamentu. Pri zagovoru svojih predlogov se je obnašal tako kakor na kakšnem političnem shodu socialistične stranke. No, čisto gotovo ni priporočljivo, da se te metode uvajajo v našo oblastno skupščino, ki je vajena strogo parlamentarnega načina razpravljanja in vedenja.

Predsednik je ob pol 13. uri zaključil skup- ščino ter naznanil prihodnjo sejo za jutri ob 8. uri zjutraj.

Popoldne je zboroval uredbodajni odsek.

Tangerska pogodba

v Pariz, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Včeraj podpisana tangerska pogodba ima po ofici- oznih poročilih nastopne štiri člene: 1. Pogod- bo o reviziji tangerskih konvencij z dne 18. de- cembra 1923. 2. Uporabljanje novega tanger- skega statuta po signatarnih državah. 3. Razne izvrševalne določbe novega statuta. 4. Po- godbo o gospodarski enakopravnosti vseh št- rih signatarnih držav.

v Rim, 18. julija. (Tel. »Slov.«) V Italiji vlada splošno veselje zaradi novega tanger- skega statuta, ki končno popolnoma upošteva italijanske želje. Italijani si ne obetajo samo bistvenega zboljšanja italijansko-francoskih odnošajev, ki se v zadnjem času zaradi po- lemik v »Matinu« ne morejo označiti kot priatrni, temveč tudi večjo solidarnost signa- tarnih držav v Maroku, ki je ključ k Sredo- zemskemu morju. Dasi s tem še niso odstra- njeni vsi konflikti in nesoglasja, se je vendar, kakor je izjavil Mussolini v senatu, s tem na- pravil dober korak dalje, ter se bo Italija mogla bolj, kakor poprej, posvetiti drugim problemom, kakor mednarodni ureditvi dol- gov, izpraznitvi Porenja itd.

Pangalosove skomine

v Atene, 18. julija. (Tel. »Slov.«) General Pangalos je izjavil v listu »Katimerini«, da se še vedno smatra za zakonitega predsednika republike. On smatra, da grški narod še ni spremenil svojih čustev proti njemu, ko ga je s plebiscitom leta 1926. izvolil za držav- nega predsednika. Pangalos predlaga, da se vprašanje o zakonitosti njegove izvolitve tudi predloži narodu dne 19. avgusta, ko bodo volitve v parlament.

Najvestnejše iskanje Amundsena

v Moskva, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Ruski pomožni komite je naročil parniku »Maligi- nu«, da naj na povratku v Arhagelsk poizve- duje po Amundsenu in da naj pusti za seboj celo vrsto živilskih skladišč. »Krasin« bo v kratkem zopet odšel iz Adventbaya, da poiz- veduje po Amundsenu. Francoska križarka »Strasbourg« je dobila nalog, da naj vrši nadaljnja poizvedovanja in da naj zaenkrat preišče jugozahodno obalo Spitzbergov.

v Stockholm, 18. jul. (Tel. »Slov.«) Vsled brzojavke Thornberga, v kateri izraža Thorn- berg svoje začudenje radi obnašanja generala Nobila glede nadaljnjih švedskih poizvedovanj na severu, razmotriva švedska vlada vpraša- nje, ali naj se švedska pomožna ekspedicija ne odpokliče.

Wolff oproščen

v Dunaj, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Včeraj in danes se je vršila pred dunajskim prot- nim sodiščem razprava proti vpokojenemu polkovniku Gustavu Wolffu. Zagovarjati se je moral zaradi veleizdaje, ker je takrat, ko se je pojavil Bela Kun v Avstriji, pisal madjar- skemu poslanstvu pismo, da naj Madjarska s svojim vojaštvom vkoraka v Avstrijo. Porotno sodišče je predsednika cesarju zveste ljudske stranke, polkovnika Wolffa obsodilo zaradi veleizdaje na eno leto težke ječe. Psihiatri so zanikali vprašanje, da bi bil Wolff duševno zmeden in so samo izjavili, da je duševno manj vreden, toda odgovoren za svoja de- janja. Ker je Wolff slabega zdravlja, so ga zaenkrat še pustili na svobodi.

Pretep na kongresu angleških delavcev.

v London, 18. julija. (Tel. »Slov.«) Včeraj in danes se je vršila konferenca rudarskih delavcev. Oba dni je prišlo do burnih prizo- rov in pretepoz. Ze včeraj je bilo nemirno, ko je pet članov Zveze komunističnih rudarjev iz Lancashira protestiralo proti temu, da niso bili pripuščeni k zborovanju. Danes se jim je posrečilo priti na galerijo za občinstvo, odko- der so zmerjali govornike. Predsednik delav- skega kongresa jih je pozval, da morajo za- pustiti dvorano. Komunistični tajnik Zveze rudarjev pa je s prijatelji odhitel na galerijo, da bi pomagal komunistom. Nastal je pravcati pretep, v katerem je bil Cook ranjen. Komu- nisti so nato zbežali.

Novosadska vremenska napoved. Mirni severovzhodni vetrovi. Deloma oblačno. Ne- varnost neviht. V Beogradu je znašala tempe- ratura v senci 38 stopinj Celzija.

Dunajska vremenska napoved. Izpre- menljivo.

Ženski genij v politiki

»Cesarico bomo imeli.
Ženske so usmiljenega
srca. Morda bo pod njo
laže ubogim ljudem.«
Ivan Pregelj.

V desetem letu našega narodnega osvobodjenja tako težko pričakovanega in zaželjenega, še dve leti prej v nedoglednih daljnih skrinjah, doživlja naša domovina tako težke politične pretresljaje, da je jasno: Nismo si še prav postlali v svojem skupnem domu, nismo si še dali pravega hišnega reda, nismo še vsi spoznali, da more biti jugoslovanski državi temelj le en zakon: popolna enakopravnost vseh, ne samo po črki, marveč tudi v resnici.

V Jugoslaviji, ki združuje tri rodove — morala pa bi štiri — je mogoča samo ena politika: demokracija, iskrena in velikodušna, brez vsakega pridržka kakršnihkoli predprijav, kakor koli. Zakaj naše jutro je bilo svobodno! ukazovali so nam samo naši očeti in v velmožje, nikoli pa nismo poznali nad seboj vsemogočnih, neomejenih nasilniških režimov — vsaj ne svojih, nikoli nismo malikovali pred človeško oblastjo kakor Azijati, marveč smo ljubosumno čuvali plemstvo osebne svobode in enakopravnosti. V tem smo sorodni starim Grkom, ki istotako za nobeno ceno niso prenesli hegemonije med seboj; a ker se na drugi strani močnejši med njimi nikoli niso znali brzdati, da ne bi bili stremili po hegemoniji, so se v medsebojnih bojih izčrpali in uničili svojo narodno svobodo. Med Slovenci, Srbi in Hrvati je danes zavest narodne in državne skupnosti pač dovolj močna, da ne eni ne drugi ne bodo v političnem boju nikdar tvegali obstoja te skupnosti, a uspevali ne bomo, doklerkoli ne bo oživitvena med nami dejanska enakopravnost, dejanska demokracija preko vseh razlik. (Rahlo občutljivost jugoslovanskih narodov za medsebojno ravnopravnost in demokracijo vladavinsko obliko je globoko pogođilo Finžgarjev genij v delu »Pod svobodnim solncem«!)

V tej zvezi pišemo o politiki na ženski strani?

Da, in zelo po pravici.

Toda ženske v Jugoslaviji še nimajo niti volivne pravice?

Ravno na to treba v tem trenutku opozoriti. Razen tega pa ne smemo pozabiti, da je volivna pravica samo politično sredstvo, ne pa cilj. A cilj je glavno.

Ali gre ženstvu politika mar?

Odgovor more biti samo eden: Ženstvo po politiki ni nič manj prizadeto nego moški. Narod in država sta nam enako draga in nenadomestljiva, njuna blaginja je enako naša blaginja, neposredno in posredno, to je kar se tiče nas samih kot svobodnih državljanek in posebej še, kar se tiče naših dragih. Ni torej mogoče drugače, kakor da današnji politični položaj reže tudi v našo dušo in naše interese in mogočno budi našo voljo, da na kakršenkoli način pospešujemo zmago zdrave, zanesljive, poštene politike v naši državi.

Kaj je politika? Borba za mandate, ministrske listnice, visoke službe, strankarske zmage? Že, toda le posredno, le kot sredstvo; kot neposredni namen in cilj politike pa more biti samo eno: Splošna blaginja. Enaka in nerazdeljena blaginja vseh slojev in stanov, ki s svojim duševnim ali telesnim delom oplojajo in vzdržujejo življenje celote, enaka in nerazdeljena blaginja vseh treh bratskih rodov, ki sestavljajo državo in ki izven njih te države ni.

To je politika. Ve drugo je zmeta ali zavestna zabloda, ki nosi sama v sebi svoj konec.

Ta pojm o politik si mora osvojiti jugoslovansko ženstvo in zastaviti vse sile, da se bo vsa naša notranja politika trajno usmerila v tem pravcu. Šele potem bodo dobile politične pravice ženstva svoj pravi pomen; kajti če bi imelo ženstvo služiti le kot priprega dosedanje izključno moške politike, bi se zahtevala po teh pravicah komaj izplačala.

Žene v parlament

Na čelo temu članku smo postavili besede, ki jih Pregelj polaga v usta svojim Tolmincem ob nastopu vlade Marije Terezije. Ta vladarica je bila največji vladarski talent med Habsburžani in je — vsaj za svojo dobo in razmere, ki so bile močnejše od nje — opravičila tako naravno pričakovanje Tolmincev od ženske na državnem krmilu.

Nič boljšega in lepšega tudi danes ne moremo povedati v utemeljitev zahteve po ženski volivni pravici. »Ženske so usmiljenega srca...« A usmiljenje je sad krščanskega kulturnega drevesa. Kjer se naseli usmiljenje, tam ni več mesta za barbarstvo in zločine; vsaj toliko kulture je v vsakem srcu, da se usmiljenje ne upa grobo žaliti iz oči v oči. Ni si mogoče misliti, da bi bile naše politične razmere tako daleč podivjale, da bi bil mogoč strašni zločin sredi narodnega zastopstva, ako bi imeli žensko volivno pravico in ženske narodne poslanke v parlamentu. Kajti pred žensko kot nositeljico usmiljenja, kot izvoljeno predstaviteljico krščanske kulture čuti spoštovanje tudi najbolj divja narava. Že zato tedaj, da se naši politični običaji omilijo, da se za vedno izključijo barbarski in zločinski načini obračunavanja in doseganja političnih ciljev — žene v naš parlament!

Žene v politične stranke

Žal pa ne moremo pričakovati, da bi se to zgodilo že zdaj. Vendar ženstvo dotlej ne sme rok križem držati. Da mora vsaka žena v svojem ožjem — družinskem in družabnem — krogu vplivati na pokulturnje političnih odnošajev in na uveljavljanje politike kot prizadevanja za splošno blaginjo, za enakopravnost za pravo demokracijo, je ob sebi umljivo. Toda to ni dovolj. Ženstvo mora marveč prodrati v politične stranke in tamkaj zahtevati besede in sodelovanja. Jasno je namreč, da se tudi ženstvo pri političnem udejstvovanju ne bo moglo izogniti opredelitvi po svetovnem prepričanju in je naravno, da se organizira v odgovarjajočih splošnih političnih strankah. Posebne ženske politične stranke se niso nikjer organizirale, izvzemši našo državo, kjer se pa pokušus tudi ni obnesel, marveč je žensko politično poslanstvo — žal — spravil v neugodno luč.

Vse politične stranke dejansko že danes računajo na agitacijsko in propagandno delo ženstva, ki je politično tudi že zelo delavno. Vendar pa si do danes še v nobeni stranki ni znalo pridobiti sodelovanja; nasprotno hodi celo za svoje ostalo javno delo po parole na moška strankarska mesta. Gotovo je jasno, da je treba, kjer gre za načela, držati disciplino; vendar bi moralo ženstvo po političnih strankah uveljavljati tudi svoje lastno žensko čuvstvanje in mišljenje, svoj ženski vpliv. A ta ne more biti drugačen nego v prid kulturnejšim političnim odnošajem, opiljenju političnega boja.

Da bo laže ubogim ljudem...

Če pa ženstvo ne ustanavlja svoje lastne politične stranke, svoje lastne politične vojske, je pa gotovo, da se bo ženstvo vseh političnih prepričanj vsikdar našlo v slogi pod enim geslom: »Da bo laže ubogim...« Pa naj bodo ti ubogi žene same ali sirotina in zapuščenca deca ali rod ali celokupno delavno ljudstvo. Za svoje pravice in za pravice vseh zapostavljenih, šibkih, izkoriščanih in pozabljenih se bodo ženske vedno borile v enotni ženski fronti. V tej fronti mora najti pobudo in oporo vsa naša socialna politika in višja pravičnost v zakonodaji, ki ne bo merila svojih določb z merilom koristi posameznika, z merilom poganškega prava, marveč z merilom krščanske ljubezni, krščanske pravosti. V tem smislu se je uveljavil ženski politični vpliv es v vseh deželah, kjer so odprli ženskam parlamentarna vrata in pričakovati smemo za gotovo, da se bo na enak način uveljavil tudi pri nas.

Toda tudi v čisto politični vprašanji utegnejo ženske po svojem neposrednem zaznavanju, po svojem živem, tankem čutu za razločevanje pravega in zmotnega, dobrega in zla — mnogo pripomoči k pravilni rešitvi.

Pri tem je treba vpoštevati tudi to, da ženski ne moti pogleda pohlep po oblasti.

Seveda pa ne bi bilo na noben način želeli, da bi postale ženske političarke po moškem zgledu, da bi se vse posvečale dnevni politiki, živlele samo tej politiki. To bi se pa slabo strinjalo z žensko naravo in ženskimi nalogami in bi najbrže politične razmere preje poslabšalo nego izboljšalo. Toda v važnejših političnih vprašanjih bi se morala slišati in vpoštevati njihova sodba.

Slovensko ženstvo in SLS

Izmed vseh strank v jugoslovanskem parlamentu ima SLS program, ki je naravnemu ženskemu čuvstvanju in mišljenju najsorodnejši: demokratičen in socialen, temelječ na krščanski pravosti. Posebej se je SLS vse doslej izkazala kot neomajna čuvarica vseh večnih in časnih dobrin in predanj slovenskega naroda. Zato je naravno, da bo ženska volivna pravica, kadarkoli pride, pretežno večino slovenskega ženstva že našla v taboru SLS. Enako ni nobenega dvoma, da bo jugoslovansko ženstvo, kadarkoli bo nastopilo v kakšni svoji skupni zahtevi, vsikdar našlo v svoji fronti tudi SLS. Prav tako je gotovo, da bo SLS prva izmed jugoslovanskih političnih strank, ki bo ženstvu priznala enakopravno mesto v političnem življenju in mu omogočila sodelovanje. Da bi le našla za to dovolj pripravljenih sposobnih žena!

Ženski vpliv v svetovni politiki

Doslej smo se ozirali le na ženske naloge v notranji politiki. Toda nič manj važne niso ženske naloge v mednarodni politiki. Če bi hoteli te naloge označiti samo s propagando za mirovno misel, bi to bilo premalo. Mirovna misel more in mora imeti svoj vir le v pravični in poštenosti zunanji politiki posameznih držav, v mednarodnih zvezah in ustanovah, slonečih na taki politiki in prostih vseh teženj po sebičnih interesih in nadvladovanju močnejših nad šibkejšimi. Zakaj je n. pr. Balkan es vedno v nekakem mrzličnem stanju in ne moremo priti do pravega miru? Zato ker si nekatere velesile prisvajajo pravico, da iščejo tu svojih v ničemer upravičenih interesov, da si prilastijo vpliv in vmešavanje v razmere na Balkanu, ki jim ne pripada, da izigravajo državo proti državi, narod proti narodu, kakor so to delali začasni dolgi stoletij turškega gospodstva. — Zakaj stotimilijonski ruski narod, ki se je pravkar proslavil s svojo človekoljubno pomorsko akcijo v Severnem ledenem morju, še do danes ni prišel do svojega cilja: odprtega pota na morje, ki ga neobhodno potrebuje in se ne more pomiriti, dokler ga ne doseže? Zato, ker tega ne dovoljuje imperialistična zunanja politika nekaterih držav. — Zakaj so kolonije tako nesorazmerno razdeljene in zakaj je kolonialna politika držav tako materialistična, da mora vzbujati neutolažljiv srd domačih plemen? Zato, ker ima kapitalizem odločilen vpliv ne samo v notranji, marveč tudi v zunanji in mednarodni politiki držav.

Ako hoče tedaj ženstvo služiti mirovni misli, mora z vsemi silami pobijati imperialistično-kapitalistično mednarodno politiko. Solidarnost interesov vseh stanov in vseh narodov — to je edina pot, ki vodi do trajnega miru. To spoznavajo tudi najboljši moški politični duhovi; toda kaj pomaga, če je duh voljan, če je pa meso slabo, če je dosedanja praksa pregloboko ukoreninjena, če jih toliko rok vleče in sili k tej praksi? Da se ta praksa premaga, da se državni osvoboditelji nasilja nad svojim boljšim spoznavanjem in posebujo tudi, da pridejo na odgovorna mesta dejansko moškega boljšega, višjega spoznanja — to bi bila velika naloga ženstva. Tudi v zunanji politiki mora biti ženska nositeljica krščanske-kulturne načela: Da bo laže ubogim.

Naša lastna, jugoslovanska zunanja politika stoji celokupno jugoslovansko ženstvo z vsake primere imperialističnih teženj. Ničesar tujega ne želimo, a svoje moramo seveda brezpogojno varovati. Za tako zunanjo politiko stopi celokupno jugoslovansko ženstvo z vsem svojim srcem.

K načrtu pravilnika za obrtno-nadaljevalne šole

Preobrat, ki ga je prinesla svetovna vojna, ima v socialnem in gospodarskem oziru za posledico popolno premaknitev produkcijskih in eksistenčnih pogojev. Naloga vsake države je, da se skuša kolikor mogoče hitro prilagoditi novim razmeram in potrebam.

Vse delo, vsi najboljši načrti narodnih gospodarstev, tehnikov, sociologov ali politikov pa ne morejo imeti pravega uspeha, ako se ne zaveda tudi navaden delavec, da je v časih, ki jih preživljamo, edini spas delo. Zavedati pa se mora, da ni vsako delo enako vredno, da ni vseeno, ako cepi drva ali izdeluje pohištvo.

Potreba po kvalificiranem delavstvu postaja občutna po vseh državah. Kako velika važnost se polaga na zadostno število kvalificiranih delavcev, vidimo iz razprave »Wirtschaftliche Demobilisation«, kjer se pravi: »V stanju, v katerem se danes nahajamo, bo ona država zmagovalka na domačem, pozneje pa tudi na svetovnem trgu, ki si bo prva znala vzgojiti zadostno število kvalitetnih delavcev, ki bodo znali pod okriljem zdrave socialne politike in z naporom vseh sil iz danih surovin oziroma uporabnih nadomestkov kolikor mogoče veliko in dobro producirati.« Take kvalificirane delavce pa vzgajajo obrtno šole, strokovni tečaji itd.

Za nas pridejo v poštev obrtno-nadaljevalne šole, ki so ustanove zadnjih desetletij. Njih naloga je, nuditi obrtnim vajencem in vajenkam in deloma tudi pomočnikom in pomočnicam tisti teoretični in kolikor razmere dopuščajo, tudi praktični pouk, ki je potreben za izvrševanje njihovega poklica in ki bi zamogel dvigniti njih proizvodnjo sposobnost. Ti učni zavodi torej ne služijo za kopičenje puste znanstvene snovi, ampak predvsem skrbijo za praktično izobrazbo vajencev in vajenk. V Sloveniji se ravnamo za sedaj po avstrijskih učnih načrtih, ki so bili priznani najboljši. Avstrija se je znala izkoristiti z izkušnjami drugih držav na tem polju in si je osvojila pri zgradnji svojega obrtnega šolstva vsa priznana dobra načela, tako, da je gotovo opravičeno, kar pravi najboljši poznavalec evropskega obrtnega šolstva, Kerscheneister: »da je organizacija obrtnega šolstva Avstrije najbrže edina svoje vrste, kar se tiče enotnosti, primernosti in smotrene ureditve.«

Ker je ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo v Belgradu izdelalo novi pravilnik za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo ter se bo v ta namen vršila v kratkem anketa, je želeli, da se ta pravilnik vsestransko predela — ker je to šolstvo pri nas najbolj razvito in organizirano v primeri z drugimi pokrajinami v naši državi.

V bivši Avstriji smo imeli leta 1908-09 1137 obrtnih šol, leta 1911-12 1428 in leta 1913-14 1538 obrtno-nadaljevalnih šol s 170.912 učenci. Samo v Ljubljani smo imeli l. 1913-14 na 6 šolah za vajence 1039 vajencev, po ostali Sloveniji pa še 20 obrtno-nadaljevalnih šol, ki jih je obiskovalo nad 1500 vajencev.

V novi državi pa smo imeli v šolskem letu 1927-28, ob času desetletnice osvobodjenja, samo v Ljubljani na 10 šolah že 1975 vajencev in vajenk, po ostali Sloveniji pa na 74 obrtno- in trgovskih nadaljevalnih šolah do 6000 učencev in učenk raznih strok, obrti in trgovine. Iz tega je razvidno, da se je pri nas obrtni in trgovski naraščaj v zadnjih 10 letih potrojil — in ni vseeno, kakšen pravilnik dobimo za to šolstvo. O tem naj govori anketa, na kateri morajo biti zastopani strokovnjaki iz vrst prizadetih činiteljev, ki so tudi dosedaj skrbeli za te šole.

Pridobivajte novih naročnikov!

Albert Treadneedle:

Ali ste ga videli

(Konec.)

Prihodni teden je postal oglas zopet daljši: »Zločinec nikoli ne je mesa. Pazite. Zdaj imate toliko podatkov, da si prav lahko zaslužite 2000 funtov.« Ta pot je bil tat manj nesrečen kot zadnjič. Saj je jedel že davno meso, ne da bi se bal, da odebeli.

Prihodnji ponedeljek je bil Prigrite vno- vič v kinematografu. Zdaj je skrbno vtaknil obe roki v žep. Levica je bila ovita z robcem, da bi si z njo slučajno ne počesal čela. Na platnu je vzplamtel znani napis z novim nadaljevanjem:

»Pri kosilu ima navado mečkati prtič z obema rokama. Zvijga ga kakor konopec... Bodite pozorni: saj vam nudimo 2000 funtov!« Od torka naprej si je naročil Ralph Prigrite kosilo s sobo.

Zopet je prišel ponedeljek. Zopet je sedel v kinematografu in čital isti napis: »Ali ste ga že videli?« z neskončnim popisom svojih napak in navad. Ni izostalo seveda tudi nadaljevanje: »Ima navadno nizek glas — bariton. Če pa se jezi, postane glas za oktavu višji in cvileč.«

Naslednji ponedeljek pa je bilo dodano: »Ralph Prigrite smrči v spanju na poseben način. Od kraja je to navadno hropenje, na koncu pa se sliši prav komičen, visok žvižg. Bodite torej oprezn! Morebiti vam navrže to smrčanje 2000 funtov!«

Prigrite je vedel, da ima njegova soba v hotelu jako tenke stene. Ko se je zvečer spravil v posteljo, se je potrudil ležati na boku. Privezal si je z utiračo roko k postelji, da bi ostal v tej legi. Spal je namreč vedno z zaprtimi usti, in čul, da baje smrčijo taki ljudje samo, če ležijo na hrbtu.

Bilo mu je hudo nerodno. Vso noč ni mogel zaspati. Šele jutraj je zadremal in — o, groza! — ko se je zbudil, je ležal zopet na hrbtu!

Zjutraj je sklenil piti čaj v jedilnici. Ta čas je bilo tam najmanj ljudi, in znanci so ga že vprašali, ali ni bolan. Srečal je soseda po sobi in ta mu je v šali dejal:

»Le bodite hvaležni usodi, ki vam je naklonila visoko postavbo in obilni trebušček. Sicer bi lahko ljudje mislili, da ste vi znameniti Prigrite! Saj se vedno poslužujete levice, če igrate golf, pa si drgnete čelo z obrnjeno levico... Da bi vi bili pet centimetrov nižji pa bi imeli brke, kakor Prigrite na sliki, bi bil jaz bogat ko...«

»Nebajte no s tem trapastim govoričenjem! Rajše ga se naučili malo boljše igrati pri golfu!« ga je jezo prekinil Prigrite in se zavzel. Občutil je, da mu je takoj postal glas iz baritona cvileč tenor.

Znani oglas je razburil vse prebivalstvo na Angleškem in je bil izpopolnjen prihodnji ponedeljek s podatkom o dvojnih obrvih. Stalo je tam dobesedno:

»Nedvomno je odstranil bradavici. Zdravniški izvedenci so mnenja, da je to slabo vplivalo na njegove oči. Najbrže so mu postale rdeče in jako občutljive. Zahaja nedvomno k zdravnikom za očesne bolezni in k optikom radi očal. Tudi brivec bi lahko opazil brazgotine na mestu operiranih bradavic. Bodite torej pozorni. Imate zdaj toliko podatkov, da si prav lahko zaslužite naših 2000 funtov!«

Ko je priševal pobiti Prigrite domov in pogledal v ogledalo, je res zapazil, da so mu oči rdečkaste kakor pri kuncu. Prepričal se je tudi, da brivec prav lahko opazi brazgotine na čelu nad obrvmi...

Zgrudil se je v naslonjač in pričel pretresati svoj položaj. Nevarnost mu je pretilla od vseh strani. Sredstva, katerih se je poslužil, da zatre vse Prigriteove posebnosti, so bila zdaj v korist zasedovalcem. Kaj naj stori, da ne bi ga izdali ti posebni znaki? Ko-

siti mora na samem, ne sme k brivcu ali zdravniku, ne sme kvartati, igrati tenis in golf. Ne sme celo plavati pri kopanju: takoj bi ga izdala njegova levica... Izogibati se mora ljudi. Še zaspati ne bi smel, ker je nevarnost, da zasmrči... Sploh nič ne sme početi. Na vsakem koraku se mora spominjati kake navade ali razvade, o kateri je zdaj poučena vsa Anglija. Kaj mu je preostalo? Kaj je sploh imel potem od življenja?

Ko je odkorakal v skupno jedilnico v prtičju, je dejal nekdo v šali sosedu pri mizi:

»Ali ste ga že videli?« Besede najbrže niso bile namenjene nikomur, a postale so zadnja kaplja, od katere se je razlil zvrhano polni kelih strahu, nezaupanja in neskončne utrujenosti...

Dick je bil baš navzoč pri stricu v pisarni, ko so se nastežaj odprla vrata in je planil noter človek, ki ga ni nihče spoznal.

»Ne morem več!« je zaklical obupno. »Poslijte takoj po policijo! Hitro, če imate kaj usmiljenja v sebi! Znorel bom, če me ne pustite jesti in spati, kakor smejo to vsi ljudje. Znorel bom, če me ne rešite te stalne groze, tega opazovanja tisočih oči... Ne morem več! Usmilite se! Poslijte hitro po policijo!«

Kaj je novega

KOLENDAR.

Očetrtek, 19. julija. Vincencij, Zlaht Ma-krima.

ZGODOVINSKI DNEVI.

19. julija: 1898 je umrl francoski fizik in pesnik P. L. Dulong. — 1427 je umrl despot Stefan. — 1906. se je otvorila bohinjska železnica. — 1898. se je rodil švicarski pisatelj J. J. Bodmer. — 1849. se je rodil francoski literarni historik Ferd. Brunetiere. — 1863. se je rodil pisatelj in dramatik H. Bahr.

★ Opozorjamo na veliko orlovsko priridev dne 5. avgusta t. l. v Novem mestu ob blagoslovitvi praporov novomeškega in šmihelskega odseka. Odseki naj takoj pošljejo zaprosene prijave. Pri prireditvi sodelujeta novomeška in šentjernejska godba. Natančnejši spored še objavimo.

★ Narodni univerzitetni zaklad. Nanovo so za Narodni univerzitetni zaklad prispevali s stalno letno članarino, odnosno z darovi: I. kot ustanovniki: a) občine: Mestna občina Novomesto, občina Dobrunje, b) zavodi: Posojilnica v Cerklji, Posojilnica v Ptuj; vsi kot ustanovniki z letno članarino 1000 Din. II. kot dobrotniki z letno članarino 500 Din: denarni in drugi zavodi: Posojilnica v Črnomlju, Ljudska posojilnica v Celju, Tvarnica Zlatogor v Mariboru. III. kot redni, oziroma podpor-ni člani ali darovalci: a) občine: Gomilsko, Sv. Krištof, Branoslavci, Jarše pri Domalah, Slovenjgradec, Arčise, Sv. Peter v Savinjski dolini, Celje-okolica. b) denarni zavodi: Hranilnica in posojilnica na Prevojah, Hranilnica in posojilnica Cerklje pri Kranju, Okrajna posojilnica v Ljutomeru, Mestna hranilnica v Črnomlju, Hranilnica in posojilnica Cerklje ob Krki, Hranilnica in posojilnica Vrh-nika. c) Zasebniki: dr. Janez Plečnik, (2000 Din), M. Jasinski, dr. S. Jenčič, dr. J. Turk, dr. Pitamice, Ing. Vasilič Nikitin, dr. A. Snoj, Ing. Jaroslav Foerster, ing. D. V. Frost, dr. Evgen Kinsky, dr. A. Bilimović, ing. Teodor Grudinski, univerzitetni prof. v Ljubljani; dr. J. Jurkovič, sekretar teh. fak. v Ljubljani; dr. M. Opoka, stolni kanonik v Ljubljani; Ahčin Karel hranilnični blagajnik v p.; Verbič Anton, v Ljubljani, dr. V. Vovk, očetnik v Ljubljani. Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada izreka vsem svojo najto-plejšo narodno zahvalo. Po pogovoru, da zgledi vlečejo, pričakujemo, da se bo med ob-činami, zavodi in zasebniki kmalu razvila plemenita tekma, kdo si bo pridobil več narodnih zaslug za univerzo v Ljubljani. Denar, ki ga društvo zbira, se ne zbira zato, da bi se sproti porabil in da bi bilo potem treba znova na isti način apelirati na narodno pomoč. Vsi prispevki se stekajo v nedotakljivo glavnicu v Mestno hranilnico ljubljansko in Kranjsko hranilnico v Ljubljani. Prav radi obrestovanja te glavnice, kadar bo zadostno velika, bo narod po svojem umnem in štedljivem gospodarstvu amega sebe razbremenil in obenem slovensko univerzo krepko podprl. Zato naprej z združeni-mi močmi! Čim prej prispevajte za Narodni univerzitetni zaklad, tem prej se bo začel tvoj prispevek obrestovati in tem krepkeje si za vso prihodnost podprl slovensko univerzo. Pristopajte k društvu za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada! Članarina je urejena tako-le: podporni člani plačajo letno 20 Din, redni člani letno 5 Din, oziroma juridične osebe 100 Din na leto; dobrotniki so oni, ki plačajo na leto 500 Din ali enkrat vsaj 5000 Din; ustanovniki plačajo na leto 1000 Din ali enkrat vsaj 10.000 Din; pokrovitelji pa plačajo na leto 5000 Din ali enkrat vsaj 50.000 Din. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni ček, račun št. 12.368.

★ Nove umetniške razglednice, Tone Kralj »Prešeren« in Fr. Zupan »Podgorje na Koroskem« je založila »Slovenska Straža« v Ljubljani (Poljanski nasip 10). Dobe se tudi v prodajalnici Kat. tisk. društva, pri Novi za-ložbi in Antonu Sfiligoju v Ljubljani. Ker gre ves dobiček v narodno-obrambne namene, pričakujemo, da jih bo kupil vsak zaveden Slovenec.

★ Avtomobilisti! Ni mogoče, da bi stal za vsaki mavtomobilom orožnik in pazil, s kakšno brzino vozi skozi kraj. Kdor je človek, ve, kolikšna je muka stanovati ob cesti, kot je Dunajska, po kateri skoro ni minube, da bi ne vozil po njej voz ali avtomobil. V upanju, da je v avtomobilistih oziroma v onih, ki se z avtomobilom vozijo, še kaj obzirnosti do soljudi, apeliramo nanje stanovaleci ob Dunajski cesti, da naj po človeško vozijo, da nas ne bo konec v tem prahu in vročini.

★ Romarjem k Gosp. Sveti v dne 28. in 29. julija sporočamo, da je priiglaševanje na pripravljani odbor v Škofji Loki jutri, 20. julija zaključeno. Romarji iz krajev pod Škofjo Loko se morajo pripeljati v soboto, 28. jul. s prvim jutranjim vlakom, ki odhaja iz Ljubla-ne 6.50. Posebni vlak odpelje iz Škofje Loke 8.15 in dospe v Celovec ob 12. uri. Ustavi se v Kranju 8.28, v Podnartu 8.48, na Otočah 8.53 in na Jesenicah 9.35. Na te postaje pride-jejo reditelji, ki jih boste spoznali po belem traku na rokavu. S potnino Din 70.— je plačana vožnja in vyzum, dočim morate za vse

drugo sami skrbeti. Ker ostanemo od 12—18 v Celovecu, si bomo ogledali tudi mestne cerkve in se peljali na Vrbsko jezero. Istotako ostanemo v Celovecu v nedeljo od 10—15, da si ogledamo muzej in druge znamenitosti. Za prenočišča, parnik in vstop v muzej bo vse pravočasno preskrbljeno. — Pripravljalni odbor v Škofji Loki.

★ Nesreča na severni triglavski steni. Rešilna ekspedicija, o kateri smo poročali, da se je podala na severno triglavsko steno, da tam poišče ponesrečeno plezalko, je to res našla in jo po skrajnih naporih spravila raz steno in od tam v Mojstrano. Ponesrečenka je 18letna Marjeta Šošarič iz Maribora. Pri padcu si je zlomila desno nogo in je morala ostati skoro dva dni na skali. Prepeljali so jo včeraj zjutraj z vlakom v Ljubljano, kjer jo je na glavnem kolodvoru prevzel rešilni avto in odpeljal v bolnico.

★ Dekliško vzgojevališče »Marijin Dom« v Kočevju sprejema deklice v meščansko šolo in jim nudi pouk in krščansko vzgojo. Razen obvezne šolske izobrazbe dobivajo gojenke tudi zasebno izobrazbo bodisi v glasbi, tujih jezikih, strojepisju ali ženskih ročnih delih. — V zavodu, ki ima zelo ugodne zdravstvene razmere, vodijo pouk in vzgojo usnitijsene se-stre. Gojenke se sprejemajo tudi v osnovno šolo.

★ Direktni voz Maribor gl. kolodvor—Sla-tina Radenci. Pričenši z 21. julijem 1928 teče direktni voz gl. kol.—Slatina Radenci v smeri Slatina Radenci—Maribor gl. kol. z vlakom št. 8815—8761—1125—1126, ki odhaja iz Sla-tine Radencev ob 10 uri 36 minut in ima na Pragerskem zvezo na brzi vlak št. 505-696 proti Ljubljani ob 14 uri 49 minut in na brzi vlak št. 3 proti Zagrebu ob 14 uri 59 minut ter pri-haja v Maribor gl. kol. ob 14 uri 40 minut.

★ Zemljevid slovenskega ozemlja je iz-dala v obliki razglednice Slovenska straža v Ljubljani (Poljanski nasip 10). Vsak zaveden Slovenec ga mora kupiti! V prodaji je v sle-dečih trgovinah: v prodajalnici Kat. tisk. dru-štva, pri Novi založbi in Antonu Sfiligoju v Ljubljani.

★ Težka nesreča voznika. Mladi gospo-dar Jesih iz Jablanice v šmartinski župniji je v soboto vozil les iz Štange po strmi cesti v dolino. Cesta je vsled neprestane vožnje v naj-slabšem stanju. Voz se v nekem ovinku nagne, voznik ga hoče obstreči, voz se zvrne nanj in mu zlomi nogo, več reber in potere prsni koš. Drugi vozniki so ga potegnili izpod voza, pri-peljali do Nacta v Zavrtnik, odtam domov, kjer ga je v silnih bolečinah za silo obvezal litijski zdravnik g. dr. Ukmar, ki ga je nemu-doma poslal v ljubljansko bolnico. Treba bo vsekako popraviti našo cesto v Štango, ki je sedaj gotovo v 9. razredu glede kvalitete!

★ Požar. Iz Škofjana poročajo: Dne 16. t. m. je požar uničil v Stari vasi hišo in kozo-lec Tomažina in pod s kozolcem in svinjakom Lindiča. Zapalila je zlobna roka.

★ Sam se je sodil. Iz Slov. Konjic poro-čajo: Posestnikov sin Anton Kovše iz Skomra je bil osumljen oskrumbe ter po orožništvu zasledovan. Dne 16. t. m. zjutraj se je zgasil sam na okr. odišču, nakar so ga odvedli v pre-iskovalni zapor. Ob 2 popoldne pa ga je jet-ničar našel obešenega na lastnem pasu.

★ Smrtna nesreča voznika. Na cesti iz St. Vida proti Ježici se je včeraj ob 8 zjutraj dogodila huda nesreča, ki je zahtevala za žrtev 27letnega posestnika Ivana Pirca iz Rečice št. 17 pri Mengšu. Pirc je vozil po cesti težak voz drv. V Srednjih Gameljah pa se je voz naenkrat prevrnil nanj in drva so ubogega kmeta pokopala pod seboj. Vaščani so Pirca takoj odkopali izpod drv in ga pre-nesli v bližnjo hišo, kjer so ga močili in za silo obvezali. Nekdo se je vsedel na kolo in odhitel do šentivške zvonarne, odkoder so o nesreči obvestili ljubljansko rešilno postajo. Pirc so nato prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico. Tu so ugotovili, da si je Pirc pri nesreči zmečkal prsni koš, zlomil več reber in se hudo ranil na glavi. Nekaj minut kas-neje je Pirc v bolnišnici umrl. Ivan Pirc se je šele pred kratkim poročil. Zapušča 23 let-no vdovo.

★ V nedeljskem članku: Najlepša razgled-na točka med Savo in Črnim grabnom: Sv. Trojica pri Moravčah — je tiskarski škrt na-pravil par črkarskih skokov in tako mora stati pravilno: Marija na Drtiji namesto Marija Litiji. Dalje: Za Savo sta graščini pri Sv. He-lenj in v Dolu — ne v Dobu, ker je tiskarski škrt l. spremenil v b. — Nekateri druge male napake je bravec sam razbral iz smisla stav-kov. Ob tej priliki pripomnimo, da je pri Sv. Trojici gostilna pri Bleku; pri kmetih pa se dobi kisto in sladko mleko.

★ Stencil, najboljšo sredstvo proti stencim dobi-te samo v drogeriji A. Kanc sinova, Zidovska ulica.

★ Christofov zavod, Ljubljana, vpisuje ves julij na Domobranski cesti 7. Vpisnina 10 Din. Šolnina nizka, revni gojenci imajo po-pust. — Zavod preskrbuje službe. — Šolsko leto prične 1. oktobra ter traja 10 mesecev.

★ Pri bolečinah v želodec in črevih ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-

Josefc-grenčice prebavila k rednemu delova-nju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdrav-niška strokovna mnenja povdajajo, da se je pokazala »Franz-Josefc-voda posebno korist-na pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih tr-govinah.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Ramor na Du-najski cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

★ Naporno delo gasilcev pri gašencu šote. O požaru šote na ljubljanskem barju smo že poročali. Šota je več dni gorela pod zemljo in le močan dim je označeval kraj pod-zemskega požara. Gasilci ljubljanske gasilske postaje so bili v torek zvečer zopet klicani na pomoč. Od 6. ure zvečer od torka pa do včeraj krog poldne je trajalo naporno delo devetih ljubljanskih gasilcev, katerim so po-magali prostovoljni gasilci z Barja. Gašenje je bilo nekoliko olajšano, ker so imeli tokrat gasilci vodo bližje požaru kot prvič. Gasilci so izkopali dolg jarek krog in krog tleče šote ter z močnimi curki vode požar tudi deloma pogasili, kolikor je bilo to sploh mogoče. Po-žar je sedaj popolnoma lokaliziran, le na ne-katerih mestih šota še tli, vendar pa le na popolnoma osamljenih krajih.

★ Brzopisna tekma v Ljubljani. Christo-fov učni zavod v Ljubljani prireja že od šol-skega leta 1914/15 naprej vsakoletne javne stenografične tekme, ki so na učnih zavodih večjih inozemskih mest splošno uvedene. Ta-ko je priredil ta zavod tudi pretečeni torek, dne 17. t. m., ob 8. uri zjutraj brzopisno tek-mo, katere se je udeležilo lepo število gojen-cev in gojenk. Diktat je trajal pet minut z br-zino 100 besed v minuti. Tekmo je vodila strokovna učiteljica ga. prof. Robidova, a tema diktata je bila Dragotin Kettejeva »Uboga Terezinka«. Prvi v tekmi je zmagal g. Koman Vlad. iz Ljubljane, druga je bila gđc. Birtič Amalija iz Laverce, tretja gđc. Tomažin Gen. iz Hriba pri Bukovčici, četrta gđc. Hribernik iz Ljubljane. Zanimivi tekmi je prisostvovalo mnogo občinstva, ki je bilo presenečeno nad lepim in hitrim delom mladih stenografij in stenografov. Zavodu je na lepem in častnem uspehu, s katerim je zaključil svoje 24. šolsko leto, častititi. Kakor smo poučeni, nastopi 27 absolventov tega zavoda takoj svoje službe, 14 absolventov ima pa take službe že obljub-ljene. — Opozorjamo na današnji oglas za-voda.

★ Nesreča motociklista. Brat brivskega pomočnika g. Zoriča, ki se je v nedeljo po-nesrečil z motornim kolesom pred bolnišnico, nam poroča z ozirom na našo torkovo notico, da stanje ponesrečenca ni nevarno ter da bo skoro okreval. Pri padcu si je res zlomil des-no nogo in si tudi izbil en zob, vendar pa ni dobil kakih znatnih notranjih poškodb. Dalje ni vozil Zorič s hitrostjo 50 km na uro, tem-več v mnogo zmernejšem tempu, in sicer v smeri od Vodmata proti mestu.

★ Železniška podgana. Po dolgem iska-nju je policija včeraj aretirala 19 letnega Avgusta Šipiča iz Zelene jame, katerega je zasledovala že kakih 14 dni zaradi poskušene železniške tatvine. Šipič je znan železniški tat. Dasi je še zelo mlad, je bil zaradi tatvine že šestkrat kaznovan. Koncem junija je prišel iz zaporov, potem ko je odsedel šestmesečno ječo zaradi tatvine bakrenih predmetov na železnici. Dne 3. julija je opazil ključavničar Jože Primic v vozni delavnici glavnega ko-lodvora mladega fanta, ki je nesel nekaj težkega v vreči. Ukazal mu je, naj počaka, da bo videl, kaj je v vreči, toda fant je vrgel vrečo na tla in pobegnil. V vreči so našli tri ležišča iz medi, vredna 1350 Din. Ugotovi-li so, da ni bil tat nihče drugi kot Šipič. Toda fant je izginil neznanokam in so ga šele po daljšem iskanju včeraj izsledili.

★ Tatvina pri kopanju. V kopališču na Ljubljani je bila v torek zasebni uradnici Rozi Dežmanovi ukradena ročna torbica, v kateri se je nahajala zlata zapestnica in sre-brna verižica. Dežmanova trpi 800 Din ško-de. Tatvine je sumljivo neko mlajše dekle.

★ Nesreče. 66 letni delavec Ferd. Seibitz, stanujoč na Selu št. 89, je prišel včeraj v Strojnih tovarnah in livarnah bruhati kri in je omedlel, vendar pa je kmalu zatem prišel zopet k zavesti. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico. — Kri je prišel bruhati tudi delavec Andrej Cerar na železniški progi pri Zalogu. Tudi njega so prepeljali z rešilnim avtom v bolnico. Oba slučaja sta najbrž po-sledica napornega dela ob hudi vročini. — 24 letnemu delavcu Andreju Masletu je padel v zvonolivarni v St. Vidu na nogo težak mo-del in ga hudo poškodoval. — 68 letnemu de-lavcu Francetu Gradu v vevski papirnici pa je padla na nogo težka bala papirja. Tudi ta dva ponesrečenca delavca so prepeljali v bol-nišnico.

★ Policijski drobiž. Aretirani so bili štirje moški, dva zaradi javnega pohujšanja, dva pa zaradi nasilja. — Lekarnarju Bakar-čiču na Sv. Jakoba trgu je neznan paglavec razbil belo šipo pri vходу v lekarno. — Na križišču Bleiweisove in Gosposvetske ceste so se v torek popoldne splašili konji in v div-jem diru odpravili proti Dunajski cesti, kjer jih je ustavil neki sofer. Cesta je bila tedaj zelo prometna in je le čudno, da se ni pri-petila kaka večja nesreča.

Maribor

★ Zelja Vetrinjevc. Kakor smo že poročali, se bo avtobusni promet spremenil v toliko, da bodo avtobusi vozili v smeri proti Glavnemu trgu po Vetrinjski ulici, v smeri proti kolodvoru pa po Kopališki ulici. S tem bi bila Vetrinjska ulica nekoliko razbremenjena v prometnem oziru. Med-tem so se drevesa v Kopališki ulici še posekala, stranišča na voglu Aleksandrove in Kopališke uli-ce pa ni več. Cesta je sedaj prosta, ob straneh pa se urejuje trotoar za pešce. No, sedaj se šele za-pazi, ko ni več košatih kostanjev, ki so prej to preprečevali, kako malo prometa je v tej ulici. Skoro nič ga ni. In to so seveda naši Vetrinjski takoj opazili, kar je čisto razumljivo — v Vetrinjski ulici je gotovo promet najživnejši, ulica pa za promet te vrste pretesna in radi svoje vijugaste oblike tudi neprimerna. Zato so sprožili misel, da bi se sploh ves avtobusni promet v obeh sme-reh prenesel v Kopališko ulico, ki itak sija od praznote in ki je naravnost dolgočasnica radi svoje neprometnosti. Kot kronisti bi k temu predlogu naših Vetrinjevcev, ki jim je divji ropot najrazlič-nejših prometnih sredstev že čisto umilil živce in ki tudi po noči nimajo nobenega miru — temu pa seveda ni kriv samo izredno živahen promet, — samo približili, da so relativno karamboli ravo tukaj najpogostejši in da bi nemara res kazalo, prenesti obojesmerni avtobusni promet v Kopa-liško ulico. S tem bi pa bili Vetrinjski za njih dol-gotrajno gorje nekoliko odškodovani.

★ Smrtna kosa. Umrla sta: Koč Henrik, stroj-ni pomočnik, star 21 let. Pogreb bo v petek ob 16. — Schatzer Marta, posestnikova hčerka, stara 18 let. Pogreb bo danes popoldne.

★ Obrala sta ga. Pred dvema dnevnoma vsto-pi v tukajšnje kavarno »Kosovo« stražnik, ki are-tira lastnika kavarne in ga pozove, da zapre ka-varno, ker je on poslovođa omenjene kavarne in ker nima nikogar, ki bi ga nadomeščal v vodstvu kavarne. Gostje se čudno pogledajo; vsakemu je bilo čudno na obrazu vprašanje: kaj se je neki zgo-dilo? Pa se je kmalu vsa zadeva razjasnila. Šel omenjene kavarne Anton P. je igral z gostom Fran-cesom P., plesarskim mojstrom, hazardno igro ta-kozvano »mauš«. In še tretji, pristopi k igri, obema neznan. Ze čez nekoliko časa pa se je Franc P. zavedel, da sta ga hazarderja obrala za 1100 Din. Zasmil je, da igrata oba sporazumno in da je on žrtev tega tajinskega sporazuma. Zagrozil je, da ju naznanjajo policiji, ako mu ne vrne denarja. Ha-zarderja sta mu ponujala 800 Din, s čemer pa obra-ni Franc P. ni bil zadovoljen ter je vso zadevo na-znanil policiji. Vodja omenjene kavarne priznava, da je igral skupno z neznancom, ki ga po obrazu pozna kot hazardnega igralca, zanika pa, da bi bil to storil v sporazumu. Tretjega igralca — neznanca policija še ni mogla izslediti. Obstaja sum, da je neznanec neki Filip S., ki je še pred nedavnim zapustil prisilno delavnico.

★ Sam ne ve, kako je prišel v Maribor. Po-ročali smo že o čudnem postopanju neznanca, ki je pred tremi dnevi kar na lepem sunil žel. usluž-benca Florjančiča pod mimovozno avto. Dolgo se ni mogla ugotoviti identiteta neznančeve; končno se je pa vendar pokazalo, da se mož imenuje Huga Anton in da je posestnik iz Hanetinec pri Ptuj. Pravi, da je dobil v vojski težko rano v glavo, da včasih ne ve, kaj dela, da sploh ne ve, kako je prišel v Maribor in da se ne spominja, da bi bil koga sunil pod avto. Moč ima še danes na čelu široko in dolgo brazgotino — sledovi rane iz vojnega časa.

★ Popravek. Z ozirom na notico, ki smo jo približili v našem listu pod mariborskimi novicami dne 12. t. m. in v kateri smo poročali o poizkusu samomora, ki da ga je izvršil 30 letni Ivan W. iz Melja radi nesrečne ljubezni, smo dobili od ve-rodostojne strani pojasnilo, da ne gre za samo-morilen poizkus, ampak le za nesrečno naključje. Imenovani Ivan W. namreč je po lastni izpovedi bil dotičnega dne ob ¾ na 8 doma in se je bril. Hotel si napraviti luč, ker je bila že tema, je vzel stolček in stopil nanj, pri čemer pa mu je spod-rsnilo in je padel z odprto britvijo v rokah na tla. Pri tem si je prizadejal na vratu rano in se pri tem onesvestil.

★ Policijska kronika. Aretirani so bili: Ivan H. radi beranja, Anton P. in Franc P. radi ha-zardne igre, Anton D. radi pijanosti in Ivan Sch. radi pretepa. Prijavljenih je bilo več oseb radi pretepa, cestno-policijskega reda, prekrščenja po-licijske ure, pasjega zapora, tržnega reda, izvošč. reda, tatvine in nezgode.

Celje

★ Ljudski tabor ali politični shod. Liberalno časopisje je že pred jubilejnim ljudskim taborom skušalo javnosti sugerirati, da gre v Zalecu le za navadni politični shod, ne pa za slovensko ljudsko prireditve. Z istim zavijanjem resnice si skuša po-magati sedaj, ko je na taboru doživelo obsojdo, kakršne slovensko ljudstvo doslej še ni nad niko-mer izgovorilo. Pa mora v isti sapi samo priznati, da dr. Korosec ni govoril o politiki. In ni govoril baš radi tega, ker tabor ni bil politična priredi-tve. Če pa »Jutroc« istoveti borbo poštenih Sloven-cev proti blatu, ki se izceja dan za dnem iz libe-ralnih uredništev na slovenski narod, mu ne mo-remo pomagati. Katoliško slovensko ljudstvo je na taboru jasno povedalo, da gre v tej borbi za čast in ugled slovenskega naroda, ki ga to časopisje dan za dnem na najbolj podli in izdajalski način blati. »Jutroc« in njegova tovarišja bo imela še pri-liko čutiti, kako slovenski narod obračunava s svo-jimi izpričniki.

★ Nepopolnizano razgrajanje. Dobovnik Maks iz Velenja. Nima niti stalne službe niti stal-nega stanovanja. V ponedeljek zvečer je v gostilni Kus na Glavnem trgu skušal zabavati goste s tem, da se je slekel. Ker pa nihče izmed navzočih take zabave ni bil željan, so poklicali stražnika. Med potjo je stražniku napravil še eno grdobilo in je stražnika zmerjal na način, ki je seveda strogo prepovedan. Možakarja so vtknili v zapor, drž. pravdnik pa ga bo potpal po § 104. Ko bo ta stvar s sodnijo urejena, bo pa vesel in včasih do skraj-nosti nadležni Maks moral romati v svojo pristojno občino.

★ Iz celjske javne bolnice. Dne 14. t. m. je umrla Poljak Neža, stara 27 let. Služila je nazad-nje kot dekla pri Jožetu Povšetu v Braslovčah. — 16. jul. je umrl 25letni Breznik Avgust, lesni ma-nipulant pri Hauhe-Stropnik v Šoštanju. Nazadnje je stanoval v Levcu pri Celju. — V torek 17. jul. je izdihnil po dolgi in težki bolezni v Celju obče-znani in priljubljeni kamnoseki mojster pri celjski Kamnoseki družbi g. Karel Perlot. Pokojnik je bil rodom iz Trsta in je dosegel starost 64 let. Zapušta 3 hčerke. Rajni Perlot je bil navdušen cerkveni pevec. Politično se je udeleževal v SDS, zadnji čas je pa odločno obsojal pota te stranke. — V ponedeljek so pripeljali v bolnico 25letnega Vin-ka Plevnika, posestnikovega sina iz Vrača. Vozil je s konji, ki so se vsled avtomobila splašili, on je padel z voza in se težko poškodoval na glavi.

OPERTNA LICITACIJA ZA PRIZIDAVO IN ZGRADBO IZOLIRNICE V JAVNI OBČINI BOLNICE V MARIBORU.

Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru razpisuje v smislu sejnega sklepa z dne 10. julija 1928 na podlagi vseh tozadevnih členov in predpisov zakona o drž. računovodstvu, točno po istem postopanju, kakor je to predpisano pri drž. licitacijah, pismeno licitacijo za zgoraj navedeno zgradbo in sicer:

1. za težarska, zidarska, tesarska, krovarka, kleparska in ključavničarska dela v skupnem znesku od okroglo Din 1.087.450;
2. za mizarska dela Din 174.700;
3. za steklarska dela Din 25.470;
4. za slikarska in plesarska dela Din 161.000;
5. za električno instalacijo Din 41.070;
6. za vodovodno instalacijo Din 116.000;
7. za instalacijo central. kurjave Din 245.000.

Licitacija se bo vršila v sobi št. 23 oblastnega dvorca v Mariboru, Vrazova ulica št. 5, v soboto, dne 4. avgusta 1928 ob 10. uri.

Pismene ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din, morajo predložiti ponudniki ali njih pooblaščenici v zapечатem zavitku z oznako »Ponudba za prizidavo in zgradbo izolirnice v mariborski bolnici in s ponudnikovim polnim naslovom neposredno dražbeni komisiji na dan licitacije med 9. in 10. uro. Ponudnik mora v posebnem zavitku predložiti še potrdilo o plačanih davkih in o vloženih kaveljih (10 odstot. od ponudbene vsote). Sprejemlje se ponudbe tudi za posamezna dela, kakor zgoraj navedeno, ker se bodo mizarska, slikarska, kleparska in instalacijska dela oddala posebej. Oblastni odbor si pridržuje pravico oddati dela ne glede na višino ponujene vsote. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po izvršeni licitaciji.

Formulari za ponudbe, proračuni, specijelni pogoji in vsa pojasnila se daje v sobi št. 23 oblastnega dvorca od 18. julija 1928 dalje.

V Mariboru dne 18. julija 1928.

Oblastni odbor mariborski.
Predsednik: Leskovar s. r.

Dopisi

Moste pri Ljubljani

Mladinski dom na Kodeljevem se namerava radi javnosti neznanih ovir opustiti. Ljudje ne morejo ujeti, kako bi ta zavod mogel prenehati na periferiji mesta, kjer je vzgoja mladine najbolj potrebna čutekih, strogih in požrtvovalnih rok salezijancev. Zdi se, da družba, ki obstane mladinskega doma ogroža, nima dovolj vploga v tukajšnje razmere in bi bilo umestno, da se o namestovanju koraku javno razpravlja.

Ježica pri Ljubljani

Prošnja na oblastni odbor. Da otave letos ne bo veliko, ali sploh nič, je že gotovo. S tem bo pa kmet ob tej suši najbolj udarjen. Temu bi se pa dalo nekoliko odpravi, ako bi se posejalo čim več koruze za krmo. Oblastni odbor je gotovo v prvi vrsti poklican, da stoji ljudstvu, zlasti onemu, ki mu grozi nesreča, ob strani s svojo pomočjo. Naj zato zbere nemudoma preko prizadelih županov prijave, koliko koruze za setev bi ljudstvo potrebovalo in naj jo nato kupi ter po lastni ceni razdeli med prizadete. Veliko dobro delo bi storil s tem oblastni odbor, revno ljudstvo pa bi mu bilo zelo hvaležno.

Smrekov gozdiček pri mestnem vodovodu na Ljubljanskem polju bo letošnja suša zadela, kakor ga ni še nobena dosedanjih. Že sedaj se vidi, koliko smrek se bo posušilo tekom prihodnjega leta. Škoda tako lepega in prijetnega nasada. Na mestu, kjer je vodovod, je svet čisto peščen, le pri vrhu je za pčilo ped zemlje, ki pa ni v stanu, da bi pri tolikni vročini dolgo vzdržala vlago.

Skrb pred poljskimi požari. Odkar je v nedeljo na dravskem polju zanetil vlak obsežne poljske požara, so tudi posestniki ob kamniški železnici v strahu, da se tudi ob tej progi ne zgodi kaj podobnega. Sicer je pšenica po večini že požeta, vendar za požar jo je še vedno dovolj.

Kranj

Nesreča. Preteklo soboto se je ponesrečila gđ. Tina Kreutzberger. Pri padcu po stopnicah si je nalomila nogo nad koleno. Na nasvet zdravnika so jo odpeljali z rešilnim avtomobilom tukaj, kjer jo bodo zdravili v ljubljanski bolnici.

Senzacija za Kranjane je bil nedeljski nastop kubanskih kozakov, ki so izvajali smrtonosne vaje. Polnoštevilno občinstvo je pazno sledilo njih izvajanju in je kljub veliki vročini vztrajalo na svojih mestih do konca predstave.

Nujna potreba bi bila, da se državna cesta od savaškega mostu do »Fidra« dneвно večkrat škropi, ker dviga nebroj avtomobilov in voz cele oblake prahu.

Novo mesto

Gozdni požar. Dne 17. julija t. l. popoldne je vsled iskre iz železniške lokomotive izbruhnil požar v mestnem gozdu med vasema Cegelnica in Gruble tik ob železniški progi Novo mesto—Strazha. Na lice mesta sta v kratkem času prihiteli požarni brambi iz Novega mesta in Kandije. Z močnimi curki vode iz bližnje reke Krke je bil požar lokaliziran, preden se je mogel v večji meri razširiti. Vseled suše je bila nevarnost velika, da bi se iz tega ognja izemil velik gozdni požar.

Kalenje nočnega mira. V nedeljo 17. t. m. so v poznih ponoči urah znani ponočnjaki iz Novega mesta v bližini Grma na tak način kalili nočni dir, da je spravilo vse prebivalce tamkaj v opravičeno nejevoljo. Kako pridejo mirni stanovalci do tega, da jih sladko ginjeni ponočnjaki na tak način motijo v nočnem počitku. Prosimo odpomoči.

Trbovlje

☆ Zapiranje trgovin. S prihodnjo nedeljo naprej morajo biti tudi v Trbovljah glasom naredbe velikega župana ljubljanske oblasti vse trgovine, prodajalnice in kramarske obratovalnice ves dan zaprte, razen brivskih in frizerskih obratovalnic, ki smejo biti odprte dopoldne od pol 8 do 12.

☆ Knjigovodski tečaj priredili so tukajšnje obrtnike in trgovce Društvo za pospeševanje obrti. Da je tak tečaj bil nujno potreben, dokazuje dejstvo, da se je prijavilo nad petdeset obrtnikov. S tečajem se prične v ponedeljek 23. julija. Vršil se bo v dvorani g. Forta.

Središče ob Dravi. Naša župnijska cerkev je dobila te dni električno razsvetljavo. Delo je v treh tednih izborno dovršil g. Viktor Gorjup iz Ormoža s pomočjo dveh domačinov. Cerkev razsvetljuje 119 žarnic: 2 veliki, 24 srednjih in 93 malih. Posebno ljubka je razsvetljava krog lučke Marije. Votilino in velik kip obkroža in obseva 32 lučk. Tudi oba velika lestena dasta cerkvi poseben sijaj. Velika radost je prešla sredi vseh, ko so prvič med službo božjo zažarele električne

luči, pa tudi hvaležnost do skrbnega g. župnika, ki obhaja letos že šiletnico, pa je dal izvršiti tudi to veliko in koristno delo. Prišrna hvala tudi vsem blagim dobrotnikom, ki so omogočili razsvetljavo cerkve. Bog povrni vsem! Ker je bila ob tej priliki tudi cerkev deloma predelkana in klopi na novo pobarvane, ima zdaj velika župnijska cerkev čisto prenovljeno obličje. Istočasno je dobilo električno razsvetljavo tudi župnišče.

Se. Občalt ob Dravi. Starodavni romarski shod se bo po večletnem predledku letos zopet na novo vršil slovesno in svečano na Senožalstvo v nedeljo 5. avgusta. Služilo se bo več sv. maš s pridigami. V soboto zvečer pa se bo vila rimska procesija z migljajočimi lučnicami po novi kraani drž. cesti tik šumljajoče Drave ter tik stare rimske oost.

Dol pri Hraščniku. V svrhu dvodnevnih poučne ekurzije učencev tukajšnje šole je darovala »Kmetstvo-delavska hranilnica in posojilnica« 200 in »Posojilnica« 100 Din. Razventega je razdelila prva tudi 1200 Din med učence, ki so najboljše odgovorili iz verouka. Nagrade so prejeli učenci v obliki hranilne knjižice z vložkom po 50 in 100 Din, katero vsoto bodo lahko dvignili z obrestmi, ko postanejo polnoletni. Trije iz vseh predmetov najboljši učenci pa so bili nagrajeni od »poštne hranilnice« z vsoto po 100 Din. Vsem trem zavodom se imenom učencev zahvaljuje upravitelj šole.

Spori

VSTOPNINA V AMSTERDAMU.

Za olimpijske igre ne zadostuje samo navdušenost, treba je poseči tudi v žep. Sledeti seznam nam pokaže višino vstopnine k igram, vršecim se od 29. julija do 12. avgusta.

Lahka atletika (29. 7. — 5. 8.): Castna tribuna (pokrit sedež) 30 hol. goldinarjev, Maratonska tribuna (pokrit sedež) 20 hol. gold., ciljna stran (sedež) 1250, južna tribuna (sedež) 10, severna tribuna (stojšča) 5 gold.

Kolesarstvo (4. — 6. 8.): Castna tribuna (pokrit sedež) 15, Maratonska tribuna (pokrit sedež) 1250, ciljna stran (sedež) 750, južna tribuna (sedež) 5.

Telovadba (7. — 10. 8.): Castna tribuna (pokrit sedež) 10, Maratonska tribuna (pokrit sedež) 750, ciljna stran (sedež) 5.

Jahanje (11. — 12. 8.): Castna tribuna (p. s.) 10, Maratonska tribuna (p. s.) 750, ciljna stran (sedež) 5, južna tribuna (sedež) 4.

Rokoborba (2. — 5. 8.): Prva vrsta (sedež) 10, druga vrsta (sedež) 750.

Boks (7. — 11. 8.): Prva vrsta (sedež) 50, druga vrsta (sedež) 40, tretja vrsta (stojšča) 15.

Borenje (sabljanje, 29. 7. — 11. 8.): Nezaznamovani sedeži 30.

Plavanje (4. — 11. 8.): Sami sedeži in sicer prva vrsta 45, druga vrsta 3250, tretja vrsta 15.

Veslanje (2. — 10. 8.): terenske vstopnice, prostor nezaznamovan, 15.

Jezanje (2. — 9. 8.): Prostor v spremljevalnem čolnu 1250.

Vzemi za holanski goldinar 23 dinarjev, pomnoži s 30, pa boš plačal za sedež na častni tribuni 700 dinarjev (lahka atletika); prva vrsta pri boksu pride celo nad 1000 Din. Če gledaš več panog, moraš že zelo veliko izdati.

SPORTNO PLAVANJE IN RAST.

V plavalni seziji smo. Bomo priobčili par člankov o plavanju. V časopisu »Wissen und Wehre« priobčuje dr. Marschner članek o pomenu raznih telesnih vaj za razvoj šolskih otrok.

Večje število dečkov v starosti 12 do 17 let so uredili po letnikih in so jih preiskali z dveh vidikov. V seznamu I so primerjali plavalce in neplavalce, v tabeli II so primerjali sportne plavalce, pristaje drugih sportnih panog in pa dečke, ki niso gojili nobenih sportnih vaj. Seznam I je povedal, da imajo od dečkov iste starosti oni, ki znajo plavati, večje telesno težo, večji povprečni obseg prsi in večjo razliko v obsegu prsi pri globokem vdihavanju in izdihanju. Pa so neplavalci po večini daljši ali pa najmanj tako veliki kot plavalci. Z drugimi besedami: Rast na širokosti je pri plavalcih dosti bolj razvita kot pri neplavalcih. V seznamu II imajo sportni plavalci vseh letnikov največje telesno težo, največji povprečni prsi obseg in največjo razteznost prsnega koša. Dečki pa, ki ne gojijo nobenega sporta, imajo skoraj zmeraj najmanjšo telesno težo, najmanjši obseg prsi in najmanjšo razteznost prsnega koša. Če velja vse to za dečke od 12 do 17 let, moremo računati še nadalje in reči, da ima plavanje prav ugoden vpliv tudi na mlade ljudi preko teh let. Zlasti važen je vpliv plavanja na razvoj rasti na širokost. Kako vse drugače so takšna pljuča razvita kot ona v stisnjem prsnem košu.

POMEN PLAVALNEGA SPORTA.

Plavanje je vsestranska telesna vaja, zaposluje vse mišičevje telesa. Poraba energije je precej velika, ker je pri plavanju treba premagati odpor vode. Velike zahteve stavi plavanje na srce in na pljuča, čeprav udarci žile številčno ne narastejo previsoko. Po nekem tekmovalcu. plavanju so ugotovili, da je znašalo število udarcev žile na minuto samo 135, dočim gre sicer dosti više. To ima svoj vzrok v dobri dihalni tehniki. Dobra dihalna tehnika je neobhodno potreben predpogoj in potreba za vsakega plavalca. Zvišani pritisk v žilah žene kri močnejše proti srcu kot sicer, globoki dihi povečajo udarni obseg srca prav zelo. Pride k temu še, da povzroči pritisk vode večji pritisk v arterijah, kar ima zopet za posledico večje delovanje srca. Zato je plavanje zdrava pobuda za zdravo srce.

Hitro plavanje zahteva v časovni enoti največjo deložnost srca. A če si prej pametno treniral, ni to nobena nevarnost za srce; hitremu plavalcu hitreje zmanjka sape kot da bi prenapel svojo srčno moč.

Veliko manj moči kot prmo plavanje zahteva plavanje na hrbtu. Pri tem ima telo dosti višji plavalni položaj. Roke potegnemo nazaj skozi zrak, ki nudi dosti manj odpornosti kot voda, dihanje je s tem izdatno olajšano, prsa in trebuh ne trpita pod vodnim pritiskom.

Stransko plavanje nima v vodi tiste odpornosti kot prmo plavanje, tudi tukaj je plavalni položaj precej drugačen.

Za srce kočljivo je pa večkrat predolgo trajno plavanje. Telo zgubi velike množine toplote, kar ima za posledico veliko oslabelost. Tudi srčna mišica pri tej vrsti plavanja tako zelo trpi, da se njen dihalni obseg zmanjša in da nastane na ta način nevarnost razširjenja srca. Zato se ogibajmo pre-pogostega in predolgo trajnostnega plavanja.

Brezpogojno največja obtežitev srca je pa potapljanje. Kot odpor pride tukaj k vsemu drugemu še velik dvig pritiska v prsnem košu, ki v veliki meri otežkoča zopetni pritok krvi. Seveda mora poznati potapljanje vsak plavalec, zato da lahko pomaga drugim, ki so v nevarnosti. A potapljanje vaje se ne smejo vršiti prepogosto in predolgo, ker bi znalo to povzročiti večkrat oslabelost srca.

H koncu omenimo še skoke v vodo, ki so paš izborna sredstvo za razvoj spretnosti in poguma; zato je dobro da to vrsto gojimo.

V drugem članku smo pokazali, kako ugodno vpliva plavanje na rast telesa, zlasti na obseg in razvoj prsnega koša.

Vsa Slovenija proti „Jutru“

Nekdaj in sedaj

»Vi ste mož tiste velike ljubezni, ki izpolnjuje dr. Krekovo oporoko, in ste mož tistega velikega poguma, ki ga je treba našim voditeljem. Ne varajmo se: sedanja doba bo končala. Po vsaki zmagi se prične notranja evolucija naroda. Ne bodo prenehala nasprotja, toda prepričan sem, da nikdar več tista sovražnost ne bo delila naših vrst.«

Te besede je pred leti govoril dr. Kramar, direktor »Jutra«, dr. Korošcu. »Jutro«, ki mu je isti dr. Kramar direktor, očita dr. Korošcu sedaj kri in umor, ki ga je zakrivila politika SDS. Kri, ki je tekla po zaslugah SDS, naj po načelih dr. Kramarjevega »Jutra« umaže dr. Korošca.

Tako zelo je dr. Kramar pozabil sam nase in svoje besede. Slovensko ljudstvo pa »Jutrovih« klevet ne bo pozabilo. Vedno novi izrazi narodnega ogorčenja kličejo po dr. Kramarjevih besedah. »Ne varajmo se, tudi doba »Jutra« bo končala.« — Za njen hiter konec bo narod poskrbel.

Kranj

Resolucija, ki so jo soglasno sklenili zaupniki iz kranjskega sodnega okraja na svojem shodu dne 16. julija 1928 v Ljudskem domu v Kranju.

Zaupniki SLS iz kranjskega sodnega okraja najodločneje protestiramo zoper pisanje in karikature »Jutra«, »Domovine« in »Kmetijskega lista«, s katerimi ne nečuvven način žalijo in sramote našega voditelja ministra g. dr. A. Korošca in s tem celokupni slovenski narod; izrekamo njemu, kot notranjemu ministru svojo globoko zahvalo, da je v težkih dneh belgrajskega zločina vzdržal v državi popolni red in mir, ter slovesno izjavljamo, da bomo vedno — kadar bo potreba — zvesto čuvali njegovo čast in dobro ime.

Izrekamo pa svoje zaupanje tudi svojemu poslancu I. Brodarju in vsemu Jugoslovanskemu klubu.

Radovljica

Številno obiskan sestanek zaupnikov radovljiškega okraja se je v nedeljo, 15. t. m., izvršil v Društvenem domu v Radovljici. Po poročilu dr. Basaja o politični situaciji in o podlih napadih židovskega tiska na voditelja slovenskega naroda dr. Korošca so zaupniki sprejeli konkretne predloge za pobijanje židovskega tiska, ki z lažmi slepi politično nezrele ljudi in ki tudi strašno moralno kvari slovensko mladino. Z oduševljenjem je bila sprejeta resolucija, v kateri se izreka zaupanje in ljubezen voditelju Slovencev dr. Korošču in se pozivajo vsi, ki jim je na srcu poštenje in bodočnost slovenskega ljudstva, na vztrajno borbo proti framasonski kugi židovskega tiska med Slovenci.

Šmihel pri Novem mestu

Šmihelski farani zbrani na protestnem sestanku danes v dvorani v Šmihelu najodločneje protestiramo proti znani karikaturi našega prvoboritelja Dr. Antona Korošca objavljeni v »Jutru«!

Ogorčeni obsojamo vse zločinske klevete proti ministru dr. Korošču in ostalim našim narodnim predstavnikom, ki jih v zadnjem času objavlja SDS in SKS časopisje! Smatramo za so-krivca in sovražnika slovenskega naroda vsacega, ki to časopisje še podpira!

Ker do danes naš voditelj minister dr. Korošec in z njim ves slovenski narod še ni dobil v »Jutru« nikakega zadoščenja, izjavljamo:

1. Da se bomo odslej izogibali vseh javnih lokalov, kjer imajo »Jutro«, »Kmetijski list« ali »Domovino«;

2. da bomo poskrbeli, da se vse nasprotno časopisje čimprej iztrebi iz domov v naši fari. Napram tistim pa, ki jim je to časopisje vsakdanja dušna hrana in ki so s tem časopisjem v zvezi, bomo izvajali posledice;

3. dr. Korošču in celemu Jugoslovanskemu klubu pa izražamo svoje simpatije in neomajno zaupanje!

Vavta vas

Širši krajevni odbor in zaupniki SLS župnije Vavta vas pri Novem mestu so razmotri-

Dr. Rošu, županu v Laškem v album

Ceprav ni bilo pravega povoda, ste začeli v svoji zagrizenosti nevarno borbo, kateri niste dorastli. Škodovala ne bo samo Vam, ampak vsem Vašim zvestim, katerih seveda ni toliko, kolikor si jih človek zamislja, če prečita Vaš mogočen članek v »Jutru« z dne 14. t. m. G. doktor, kaj bi n. pr. Vi odgovorili, če sklenemo mi laški klerikalci na Vaš strupen napad na prihodnjem zaupniškem sestanku sledečo resolucijo:

1. Pristaši SLS v laškem okraju se zavežejo, da ne bodo kupovali »Jutra«, dokler ne da primernega zadoščenja za žaljivko, storjeno dr. Korošču.

2. Pristaši SLS se zavežejo, da bojkotirajo vse gostilne, trgovine in sploh obrate v laškem okraju, dokler itd.

3. Pristaši SLS se zavežejo, da takoj odpovedo vse svoje vloge okrajni hranilnici v Laškem, katere če treba iztirjajo rubežnim potom, dokler itd.

4. Pristaši SLS se zavežejo, da bojkotirajo vse advokate I. dr., dokler itd.

5. Pristaši SLS se zavežejo, da ne sodelujejo v nobeni akciji skupno s pristaši SDS, dokler ne dokaže laški župan dr. Roš, da je župan, t. j. organ, kateremu je na srcu blagor mesta Laško, in da se otresemo neznosnega občutka, da v Laškem nimamo župana, am-

vali na svojem sestanku dne 15. julija 1928 slučajne nezasišanih žalitev in blatenja našega voditelja dr. Korošca potom »Jutra«, »Slovenskega Naroda«, »Pondeljka«, »Domovine« in »Kmetijskega lista« in ugotavljajo, da brezvestna in podla pisava teh listov ne pomeni le strašno žalitve drja Korošca, temveč vsega slovenskega naroda, če izvzamemo malo število izdajalcev našega ljudstva, ki to časopisje podpirajo in ki jih za zločin, storjen nad častjo naše stvari, delamo soodgovorne.

Obljubljam, da bomo o teh ljudeh vodili posebne račune.

Ko ogorčeno obsojamo te napade, izrekamo obenem drju Korošču in Jugoslovanskemu klubu svoje neomajno zaupanje in zahvalo za njih delo v korist Slovincem in državi.

Velike Lašče

Zbor zaupnikov SLS za ves velikolaški okraj, zbran v Vel. Laščah, najostreje obsoja podlo in bogoskrunsko pisanje slovenskih časopisov »Jutro« in »Domovina«. Pozivlja vse somišljenike v okraju na odločno delo, da se iztrebi ta osat iz slovenskih hiš. Pozivlje vse somišljenike, da pretrgajo vsako vez s temi listi, njihovimi naročniki in bravci. — Dr. Korošču izjavljamo svoje zaupanje kot svojemu političnemu voditelju in predstavniku slovenskega naroda, zagotavljajoč ga neomajne zvestobe. Izražamo mu zahvalo, da se je v najhujših trenutkih pokazal moža, kateremu more zaupati cela država.

Dolenja vas

V nedeljo po prvi sv. maši je bil shod SLS v Dolenji vasi. Udeležba je bila najboljša. Poročal je poslanec Skulj. Ob splošnem odobravanju in glasnim medklci se je sprejela resolucija, ki obsoja »Jutrovo« kleveto in izraža zaupanje Jugoslovanskemu klubu in dr. Korošču.

Solčava

Vsa katoliška društva v Solčavi so na svojem skupnem sestanku, dne 8. t. m. kar najodločneje protestirala proti brezvestni liberalni žurnalistiki, zlasti pa so obsodila nezasišano sramotenje voditelja slovenskega naroda dr. Korošca in bodo šla brezobzirno v boj zoper to umazano časopisje.

Beltinci

Krajevna organizacija SLS v Beltincih z največjim ogorčenjem protestira proti tako podlemu sramotnemu preljubljenega voditelja slov. naroda ter najodločnejšega boritelja za miroljubno in pošteno drž. politiko, načelnika SLS g. dr. Antona Korošca, katerega je z dne 6. t. m. na najbolj sramoten način objavilo »Jutro«.

Podpisana organizacija bode stremela za tem, da se v naši okolici iztrebi »Jutro« in nadomesti s katoliškim časopisjem. To bomo delali toliko časa, da se na vsak način odstrani vsi klevetniški listi. — Toliko v odgovor »Jutru«.

pak skrajno zagrizenega strankarja, ki bi prepuštil, če bi to zahtevali njegove stranke interesi, mesto gotovemu poginu.

G. dr. Roš, ali veste, kaj vse to pomeni? Ali ste sploh kaj pomislili, ko ste v svoji zagrizenosti objavili omenjeni članek. Vemo, da Vi ne bodeste pretrpeli občutne škode, ampak vaši, vaši. Pomislite nekoliko na Vašo hranilnico, na mesto Laško itd. Kot župan in vodja stranke nimate skrbeti dolžnosti le zase samega. A Vi sami ste sestavili omenjeni dopis brez vsakega privoljenja Vaših pristavev.

Neresnico poročate, da se je pomnožilo število naročnikov »Jutra« in »Domovine«. Nam je dobro znano, kako se pri Vas naročniki pomnožijo. In o steklini in strahu moremo kvečjemu govoriti pri SDS. Ali se pa hočete prikupiti SDS generalštabu, da bi Vas tudi v bodoče upoštevali in mogoče še bolj upoštevali kot dosedaj, da Vam ne bodo pošiljali dr. Bohinjca na vrat.

Upamo, da razumete svarilo.

Nesreča na Hochtora

Minolo nedeljo popoldne je na severni stem Hochtora (2373 m) ponesrečila skupina dunajskih turistov; tri so našli mrtve, enega pa težko ranjenega.

Sveta življenje in vrvenje

Odkod sedanja nenavadna vročina

Se preko srede junija se je zdela, da bo imeli letos hladno in deževno poletje, kakoršna je bila tudi pomlad. Toda že v zadnjem tednu junija se je temperatura nenadoma dvignila in sedaj imamo tako vroče poletje, kakor ga letos nihče ni pričakoval.

Letalski stotnik Emilio Carranza.

mehikanski narodni junak, ki je na povratku s poleta Mehika—Washington, na katerega se je bil odpravil, da bi vrnil Lindberghov polet, smrtno ponesrečil. Carranza se je dvignil v najhujši nevihti in ga je nad New Jerseyem ubila strela. Star je bil šele 20 let.

Vzrok je popolna izprememba v razdelitvi zračnega pritiska. Dočim je ležal drugače v hladnem času visoki zračni pritisk nad Rusijo in Anglijo, so se sedaj razmere v pritisku izpremenile. Od konca junija se razteza visoki zračni pritisk nad srednjo in južno Evropo, dočim je sunek polarnega visokega pritiska prenehal. Sedaj se raztezajo vrtinci niz-

kakor je bilo preje mrzlo in deževno. Vročinske dobe, kakor je sedanja, se vlečejo v srednji Evropi, kadar nastopijo, običajno po več tednov.

Zrak je sedaj zelo suh, neznatna vlaga se ne more zgostiti v oblake. Navadno povzroča vročina, kakoršna je sedanja, da se zrak nad razgreti ozemlji razširi in prodre hladni zrak iz oceanskih in polarnih pokrajin. Sedaj pa se zdi, da prihaja k nam preko ozemlja visokega zračnega pritiska topli zrak tudi iz Afrike, dočim je dohod hladnega zraka vsled vremena, ki je nastalo pri nas v zadnjih treh tednih, domalega onemogočen. Zato ostane še nadalje toplo ter se bo vročina vsled razgretja zraka in nagomilenja toplote po vsej priliki še zvišala.

Tako menijo nekateri vremenslovci, dočim drugi napovedujejo nevihte in ohlajenje.

Potujoči otroški vrtci

Zanimivo novost so vpeljali v nemških morskimi kopališčih: potujoče otroške vrtce in zavetišča. O stvari poroča dr. Rosa Ratz, žena ravnateljice psihološkega zavoda na univerzi v Rostocku:

Ne tedenski počitek ne daljši letni dopust ne daje staršem prilike, da bi se odpočili, ako imajo s seboj svoje otroke. Posebno velja to za matere. Zaradi prevelikih stroškov ne morejo vzeti s seboj hišne pomočnice; stanovanja na letovišču so navadno draga, družina se zato stisne v majhnem prostoru. Na daljše izlete ni misliti, ker otrok ni mogoče vzeti s seboj in pustiti jih ni kje.

Lastna izkušnja me je zato dovedla na misel, da bi se morali po vseh kopališčih in zdraviliščih, sploh povsodi, kamor prihajajo na počitnice družine z otroci, ustanoviti otroški vrtci in otroška zavetišča, katerim bi mogli starši izročiti v skrb svoje otroke vsaj za par ur na dan.

vrtec prava blagodat ne samo za starše, ki so se mogli odpočiti, marveč tudi za otroke, ki so dobili v vrtcu vrstnike, s katerimi so se mogli po mili volji zabavati in igrati. To je bilo posebno dobro za edine otroke, ki so se preje dolgočasili v družbi odraslih in jih mučili.

Ob 10. uri so otroci povžili zajutrek, ki so ga prinesli s seboj. Ob vetrovnih dneh so šli otroci v gozd, če je šel dež, so se pa zbrali na verandi. Tu so se zabavali z deli, kakor jih priporočata Fröbel in Montessori. Vrtec je bil odprt v mesecih junij, julij in avgust. Seveda je bilo vodstvo v kar najboljših in najzanesljivejših rokah.

Ob sklepu priporočata pisateljica, da naj bi tudi po velikih hotelih uredili sobo in vrt za otroke, kjer bi mogli potujoči starši oddati v skrb svojo dečo in potem neovirano opraviti svoje posle.

Živi srbski gadje na gostilniški mizi

Berlinski listi poročajo: Slikar Reuss, ki se za zabavo peča s zoologijo in goji zlasti kačjo zalego, je prišel 14. t. m. v restavracijo »Rotkaepchen« v Heiligensee-ju pri Berlinu. S seboj je prinesel veliko pušico, v kateri je imel dva živa srbska gada. Reuss je odprl pušico in pustil, da sta gada lezla po mizi. Potem je obe kači položil v naročje gostilničarjevi hčerki in rekel, da naj se le nič ne boji: prizor bo fotografiral. Deklica je ubogala in sedla na stol. Tedaj je ena izmed kač bliskovito dvignila glavo in pičila deklico v roko. v dveh sekundah je vsa roka močno zatekla in deklica je dobila krče. Gostilničarka in nepredvidni slikar sta hitela z deklico v zavod za kužne bolezni. Tam so dekletu nemudoma vbrizgnili protistrup in ji tako rešili življenje. Gostilničar je proti Reussu vložil tožbo radi telesne poškodbe.

Nič jim ni za delavčevo življenje

Po najnovejših statističnih podatkih se pripeti v ameriški industriji letno nad 25.000 smrtnih nesreč; dalje 700.000 nesreč, ki zahtevajo nad štiritredensko zdravljenje in približno dva milijona nesreč, ki zahtevajo več nego en dan zdravljenja. Po sodbi izvedencev,

visoka številka, ki bi se dala z rednimi zdravniškimi preiskavami in pobijanjem poklicnih bolezni istotako znižati za približno 40 odstotkov.

Nov prekoceanski polet

Francoski letalec Diemondné Costes, ki je pred par meseci izvršil polet okoli sfera, se pripravlja na polet iz Pariza v Newbork. Letel bo preko Azorskih otokov; vožnja bo trajala po vsej priliki 42 ur; goriva bo imel s seboj 4200 litrov, to je za 52 in pol re ali 7900 km. Costes bo letel sam, kvečjemu br

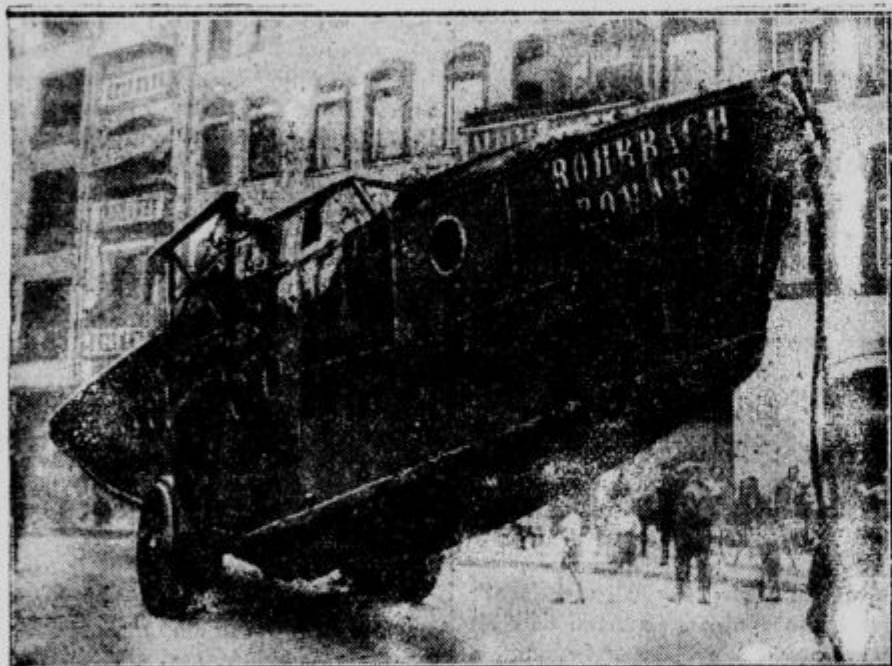
Španski kralj Alfonz,

na katerega so hoteli zaročniki o priliki otvoritve pirnejskega tunela dne 18. t. m. izvršiti atentat.

vzel seboj enega mehanika. Med 22. in 25. julijem, kakor bo pač dovoljevalo vreme.

Modern črnski potentat

Pravkar se je ob splošnem obžalovanju poslovil od Londona črnski kralj Sir Ofori Atta iz Akima. Njegova dežela leži na afriški Zlati obali in v London je prišel, da bi tu osebno sprejel povišanje v angleški plemiški stan. S svojim naravnim, moškim obnaša-

Prvi letalni čoln za prekoceanski promet.

V Rohrbachovih delavnicah v Berlinu so zgradili največji letalni čoln na svetu. Dolg je 23 m in z razproštrimi krili 37 m širok, visok pa 8,5 m. Akcijski radij znaša 4000 km in je to prvi letalni čoln, sposoben za prekoceanski polet.

kega zračnega pritiska visoko gori preko severne Evrope, ki zanašajo megleno, deževno vreme in višjo toploto notri do Severnega rta, cela srednja in južna Evropa pa imata že nad 14 dni jutranjske temperature 20—30 stopinj.

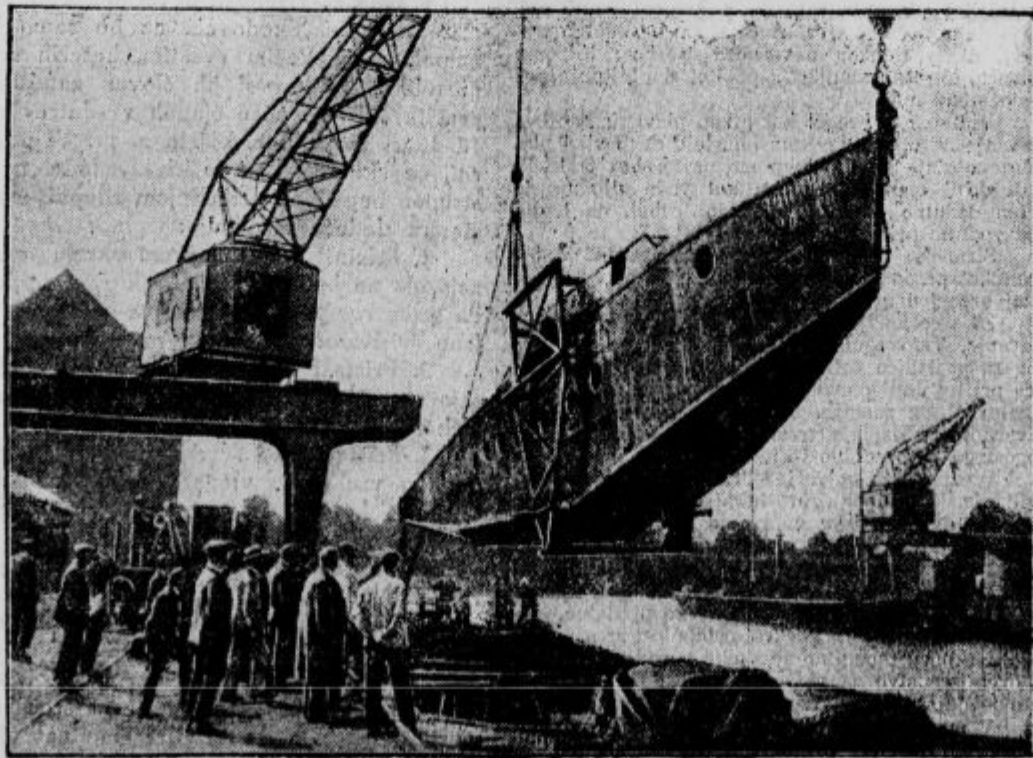
Odkod ta izprememba v ozračju, ni znano; utegne pa biti posledica dogodkov na solncu. V prvih letošnjih mesecih je dosegel solnce najvišjo mero solčnih peg, ki sedaj ponehava. V času, ko so pege na solncu najvišje, je vreme pri nas navadno oblačno in deževno. V teku 8 let se solčne pege nato skrajšajo na najnižjo mero. Potem se vrste vroču, suha poletja.

Letos smo pa na presenetljiv način neposredno prešli iz tipičnega vremena največjih solčnih peg v tipično vreme minimalnih solčnih peg. Zdi se, da je delovanje peg na solncu tako zelo ponehalo, da imamo pričakovati zelo vroče tedne, ki se bodo vlekali še do druge polovice avgusta. Že neznatno izboljšanje po vročini 3. t. m. kaže, da bo sedanje suho in vroče vreme ravno tako trajno,

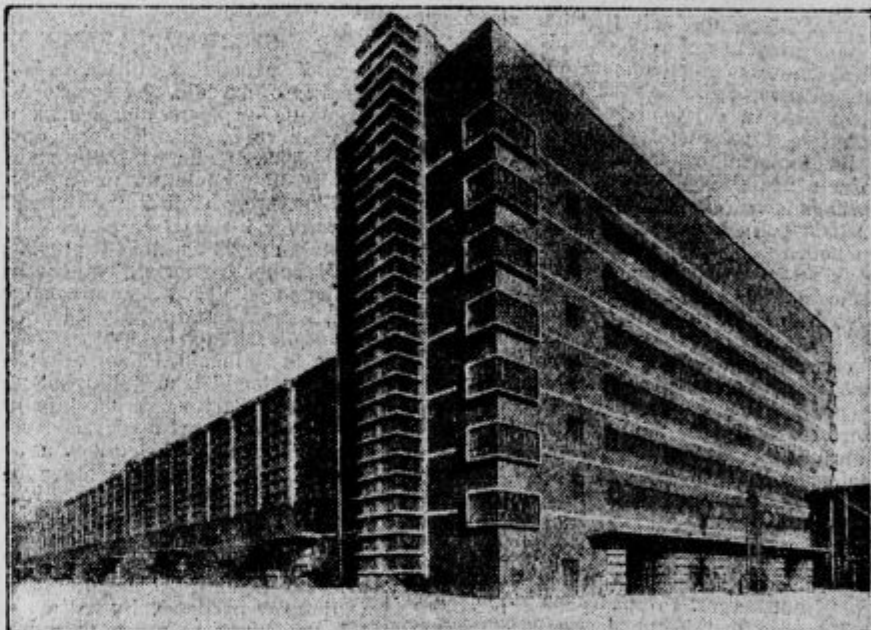

»Tu imate recept za zdravilo. Če Vam ne bo pomagalo, Vam bom zapisal drugo zdravilo.«

»Ali mi ne bi mogli takoj zapisati še onega drugega?«

Rohrbachov letalni čoln nakladajo s pomočjo žerjavov na ladjo.

Nova veletržnica v Frankfurtu a. M.

Nova franfurška tržnica je najmodernejša zgradba svoje vrste in ima obenem največjo betonsko vežo na svetu.

bi se dale domalega vse te nesreče preprečiti, če bi se izvršile primerne varnostne naprave. Tudi znižanje delovnega časa bi znatno znižalo število nesreč. V primeri s stroški, ki jih povzročajo nesreče, bi se varnostni ukrepi tudi gospodarsko obilo izplačali. Vsaj to naj bi nagnilo bogate podjetnike, da bi zaščitili delavčevo življenje in zdravje. — Neglede na nesreče je od 30 milijonov industrijskih delavcev v Združenih državah povprečno vsak Delavec po devet dni v letu bolan. To je silno

njem, prostim vsake potentatske nadutosti, si je na mah pridobil vsa srca v Londonu; kjerkoli se je pokazal s svojim smejočim se obrazom, so ga glasno in navdušeno pozdravljali. Kralj je nosil v Londonu ves čas svoje afriško kraljevo oblačilo: sijajno zeleno haljo s sandalami na golih nogah, na glavi pa zlato krono. Tako oblečen je prišel tudi na angleški dvor, ne meneč se za vse stroge angleške dvorne predpise. Ko so ga slovesno povitali, se je dal z vsem svojim spremstvom pred kraljevo palačo fotografirati, pri čemer se je posebno opazilo, da se je njegov sin poklonil angleškemu kralju bos, dočim je bilo ostalo spremstvo črnega potentata oblečeno skrbno po zadnji modi. — Kralj Ofori Atta je v Londonu že od preje dobro znan kot odlični industrijec. Predsednik je nadzorovalnega sveta družbe »Akim Limited« za izkoriščanje zlatih in dijamantnih polj, ki se je ustanovila na njegovo pobudo in ki pod njegovim res delavnim in vestnim vodstvom izvrstno prospeva.

»... to da je moderna umetnost? To je strašovit zmakec.«

»Oprostite, milostiva, v rokah imate zrcalo.«

Za duha in srce

Božidar Širola: Oratorij sv. Hieronima

Ob šestdesetletnici Hrv. knjiž. društva sv. Hieronima v Zagrebu je društvo izdalo dr. Širolovo najnovejšo skladbo, »Poslednja pričet sv. Hieronima«, oratorij za bas solo, mešan zbor, orkester in orgle. Tekst je oskrbel dr. VI. Deželič ml. Tekst je novorealistično delo s poudarjeno noto k idealizmu. Ima 8 odstavkov: Preporočanje duše, Djele želje, Djele ufanja, Djele vjere, Djele ljubavi, Pokajanje, Pričet, Slavospev puka krščanskega.

Dr. Širola je eden izmed najodličnejših mislečih južnoslovanskih skladateljev, ki črpajo iz globine sodobne prerone duše. Izšel je iz kroga impresionistov, pa si je ustvaril sedaj, brzokone pod vplivi ruske moderne nov stila, ki je v preteklem nasprotju s staro, mehkužno akordično glasbo, ki je služila le ušesnemu čutu. Širola gre za notranji, idejni izraz, zato sklada oratorije in ne jazz, zato mu je muzika sredstvo in ne sama sebi namen v smislu l'art pour l'art. V tej svoji, velesodobni težnji, ki je reakcija na brezdušna zgozdnutna naturalizem zadnjih 30 let, so se modernisti s Širola vred zatekli zopet k čistemu idealizmu monumentalnega korala z njegovo čisto ekspresijo in k realizmu po vzoru XVI. stoletja z njegovim plastično-poličnim izrazom in ustvarjajo na tej podlagi novo, čvrsto-izrazno muziko logične formalne gradbe. Niti impresionistična harmonija jim ni več (v orkestru spremljavi) sama sebi namen, nego le nujno ozadje, ki se strogo disciplinirano podreja vokalnemu izrazu. Spremljajo jo več važna, važen je tekst in njega ekspresija in v tej smeri je ta stil oni, ki je zamenil romantiko Wagnerjevega tipa in nam ustvaril sodobno formo.

Zal, da se ne morem tu poglabiti v detajle tega epohalnega dela, s katerim je Širola zrastle preko oratorija sv. Cirila in Metoda. Naj omenim le, da ga odpirajo in zaključuje mešani zbor, v šestih srednjih stavkih pa ima glavno vlogo bas (sv. Hieronim), ki mu odgovarjajo z imenom moški in ženski zbor. Delo nikakor ni enolično, nego z enostavnimi sredstvi močno poživljeno; z njega pa veje novi, prepričani subjektivizem idejnih vrednot, ki ga tako zelo treba našemu času, ki tone v materializem in brezdušnem čutnem hedonizmu.

Kakor pred njim velikan Stravinski (Oedipus), je tudi Širola znal najti izhod iz dosedanje muzike, ki je že začela gniti in postavil nove umetnostne vrednote, katerim pripada bodočnost, kakor pripada ušesni in ritmični muziki dosedanjih — preteklosti, katere se bomo še sramovali.

To delo odličnih notranjih in pionirskih vrtilin treba, da поблиže spoznamo tudi Slovenci. Če ga v Zagrebu, recimo »Kolo« kdaj naštudira, naj ga ne pozabi prinesiti tudi v Ljubljano, da nas strese Slovence iz leno konservativnosti in pobudi v nas pravega sodobnega duha! Stanko Vurnik.

Dobre knjige in revije

Srbski književni glasnik od 16. julija 1928 prinaša razen lepih črtic in pesmi ter političnega in kulturnega pregleda tudi kritično razpravo o znani Silvo Kranjčevi knjigi »Zgodovina Srbije«, ki jo je izdala družba Sv. Mohorja. Recenzent V. Djorović priznava Kranjcu, da je vnesel v to delo polno ljubezni za stvar in da se mu je namen, da srbsko preteklost Slovincem priljubi in tako oba sorodna naroda približa, posrečil. Nedostatna da je, pravi kritik, zgodovina srednjeveške Srbije, zgodovina Srbije 19. veka pa je podana v glavnem dobro. Djorović pogreša tu le navedbe in ocene ideoloških pokretov Srbije v tej dobi. »Inače, knjiga g. Kranjca je i koristna i simpatična. V poslednjih letih je izšlo malo del, pisanih izven srbskih vrst, v katerih bi bilo toliko razumevanja za našo miselnost, kakor je v knjigi Kranjčevi.«

Der Seelsorger je ime dušnopastirskemu glasniku dunajski, oziroma avstrijske duhovščine. Ne poznamo dušnopastirskega lista, ki bi bil pisan bolj široko, z večjim razumevanjem problemov modernega življenja in zlasti s toliko ljubeznijo do delavskega proletariata in njegovih potreb kot je ta. Duhovniki, ki pastirujejo v delavskih krajih, neobhoden potrebujejo ta list, ki jim bo dal ne

samo socialnih smernic, ampak čisto praktična navodila za pastirovanje med delavstvom, ozir. modernim mestnim prebivalstvom.

Das Ideal der einen Kirche und die Wege dahin (Ideal ene edinstvene Cerkve in pota k njej) spisal Adolf Spaldak, 3. zvezek zbirke: Für die Einheit der Kirche; Leopold Klotz, Gotha. — Češki katoliški bogoslovec Spaldak, ki je znan po svojih delih za unijo in po velehradskih unijskih kongresih, je v zgoraj omenjeni zbirki, v kateri sta izšli že dve razpravi o predmetu edinstva Cerkve, ena od norveškega, druga od nemškega protestanta — napisal svoj nazor o tem s katoliškega stališča. Knjižica šteje 40 strani.

Dr. J. Hollnsteiner: Die Union mit den Ostkirchen. Docent cerkvene zgodovine na dunajski univerzi dr. J. Hollnsteiner je pravkar izdal v U. Moserjevi založbi v Gradcu poročilo o unionističnem zborovanju, ki se je vršilo o binokotih l. 1926 na Dunaju. (Cena 50 Din). Delo, ki je izšlo kot drugi zvezek Haase-Hudalove zbirke doneskov k proučevanju pravoslavne cerkve, vsebuje mnogo zanimivega in tehtnega gradiva. Posebej je treba

opozoriti na izvajanja strokovnjakov Lübecka, Baumstarka in Hanseja. Poročilo, ki je spretno sestavljeno in prežeto s pravim in iskrenim unionističnim hotelem, se samo priporoča.

Latinski prevodi modernih pesmi. Čeh František Palata, mojster latinskega jezika, izdaja moderne pesnike v latinskih prevodih. Pravkar je izdal pod naslovom Lyra Romana (L. L. Kober, Praha 1928) latinske prevode čeških pesnikov Erben, Jungmann, Čelakovskega, Havlička, Sladka in Macharja. Tudi ti prevodi predstavljajo višek v jezikovnem in oblikovnem oziru.

Glasba

Handbuch der Musikwissenschaft, ki ga izdaja dr. Ernst Bücken s sodelovanjem mnogih glasbenih strokovnjakov v založbi Athenaeon, Wildpark — Potsdam, je široko zasnovano glasbeno — zgodovinsko delo, ki upošteva moderne umetnostne metode kakor se javljajo v izhajajočih velikih priročnikih tako umetnostne kot literarne zgodovine. Delo bo obsegalo ok. 1200 slik, ok. 1300 notnih primerov in mnoge, deloma barvne priloge. Sedaj je izšel 7. zvezek 11. snopiča: Dr. E. Bücken, Glasba rokboja in klasične, ter 5 zv. 12. snopiča: Dr. H. Mersmann: Moderna glasba izra romantike.

Koncertna sezona v prihodnjem letu v Moskvi. Za prihodnjo koncertno sezono bodo pozvani v Moskvo iz inostranstva dirigenti Klemperer, Anserme in Furtwängler, dalje pianisti Hoffmann, B. Bartok, N. Orlov, Artur Rubinstein, violinski virtuoz Huberman, in Eljman, pevci Tino Patijera, S. Braslau, nemški kvartet A. Hindemitha, fr. organist Marcel Dupre, gitarist Segovia i. dr.

Gospodarstvo

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Splošna stavbena družba v Mariboru, d. d. je zaključila l. 1927 s poslovno zgubo 0.259 milj. Din, ki se zmanjša odšteti prenos dobička iz l. 1926 na 0.219. Delniška glavnica 5 milj. Din (l. 1926 10 milj. Din), banke 12.04, drugi upniki 1.7. Odpisi znašajo 0.341. Vkljub radikalni sanaciji, družba še ni dosegla nobenih uspehov.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Odprava konkurza: A. Planinšek, trgovec v Vodmatu, ker se je sklenila poravnava. Firma L. Dolenc, ker ni kritja za stroške postopanja.

Revizija železniške tarife. Dodajno k naši včerajšnji notici pod tem naslovom pripominjamo, da je predsednik II. sekcije tarifnega odbora pozval vse člane odbora, da dostavijo material in podatke sekciji do 1. avgusta, ker jih hoče do 15. avgusta imeti že ministristvo za promet. — Razen v že včeraj omenjenih točkah, moral se bo tarifni odbor izjaviti tudi za kakšno blago in za kakšno količino blaga so potrebne slučke tarifer.

Povišanje kapitala. Štimac i Drndarski, d. d. za promet robom v Zagrebu od 6 na 2 milj. Din s 400 novimi delnicami nom. 2500 Din, emis. tečaj isti; rok od 19. do 26. julija.

Društva, organizacije itd., ki imajo za letošnjo jesen predvideno svoje kongrese in slične prireditve, prosijo upravo Ljubljanskega velesejma, da iste postavijo v čas letošnje jesenske velesejmske prireditve »Ljubljana v jesen« in l. do 10. septembra. Svoje sklepe naj društva sporoče naravnost upravi velesejma, ki jim bo šla v vsakem oziru rada na roko.

Živina

Ljubljana, dne 18. julija 1928.

Na ljubljanski sejem 18. t. m. je znašal dogon (v oklepaju število prodanih): konj 159 (20), volov 52 (24), krav 35 (17), telet 15 (12) in prašičkov za rejo 78 (40). Cene so bile: Konji po kakovosti: voli I. vrste 10; II. 9; III. 7.50—8. Krave debele 5—6, krave klobasnice 3—4.50; teleta 10 12; prašički po velikosti 200—300 komad. Opomba: Semenj je bil z ozirom na hudo vročino in žetev zelo slabo obiskan.

Dogon na dunajski goveji sejem 16. t. m. 3511 glav, od tega iz Jugoslavije 483 glav. Cene so popustile za 5—10 grošev pri kg. Notirali so: voli najboljši 1.60—1.80, I. 1.40—1.55, II. 1.15—1.35, III. 0.90—1, bikli 1—1.40 (izjemoma 1.50), krave 0.75—1.25 (izjemoma 1.35), klavna živina 0.60—85 šilingov za kg žive teže.

Na milanskem trgu ni znanih izprememb:

notirali so v ponedeljek voli I. 4.30—4.70, II. 3.90 do 4.20, III. 3.20—3.80, krave I. 4.10—4.40, II. 3.40—4, III. 2.50—3.90 lir za kg žive teže.

Na praškem sejmu 16. t. m. je bilo 967 glav goveje živine, od tega iz Jugoslavije 44 glav, ki so notirali (biki) 6—6.45 Kč, nadalje 3258 prašičev, od tega iz Jugoslavije 232, cena za slednje 10, 11, 11.20 Kč za kg.

Na dunajski prašičji sejem je znašal dogon 18.443 glav, od tega iz Jugoslavije 1353. Samo l. špeharji so se pocenili za 5 grošev, drugo je bilo neizpremenjeno. Notirali so: špeharji I. 2.05 do 2.10, angl. križani 2.05—2.25, kmetaki 1.95—2.15, stari 1.00—2, mesnati 1.70—2.25 šilinga za kilogram žive teže.

Borza

Dne 18. julija 1928.

DENAR

Največ prometa je bilo danes v devizi Dunaj, nato v Pragi. Spremembe so pri Berlinu in Trstu, ki sta se dvignila, Dunaj pa je malo popustil. Privatno blago je bilo, kot navadno, v devizah Newyork in Trst, ostalo je dala Narodna banka.

Barvasti batist in vila
za damsko perlo
A & E. Skaberne, Ljubljana

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

18. julija 1928.

	povpraš	pon.	srednji	sr. 17. VII.
Amsterdam	—	2290.25	—	2290.—
Berlin	1356.—	1359.—	1357.50	1357.—
Bruselj	—	793.09	—	—
Budimpešta	—	992.29	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	801.23	804.23	802.73	803.—
London	276.40	277.20	276.80	276.79
Newyork	56.825	57.025	56.925	56.93
Pariz	—	222.73	—	—
Praga	168.30	169.10	168.70	168.70
Trst	297.—	299.—	298.—	297.75

Zagreb, Berlin 1356—1359, Curih 1094.10 do 1097.10, Dunaj 801.23—804.23, London 276.40 do 277.10, Newyork 56.82—57.02, Pariz 221.73—223.71, Praga 168.30—169.10, Italija 296.92—298.92.

Belgrad, Berlin 1356—1359, Curih 1094.15 do 1097.15, Dunaj 801.23—804.23, London 276.40 do 277.20, Newyork 57.80—57.90, Pariz 221.73—223.73, Praga 168.90—169.10.

Curih, Belgrad 9.13, Berlin 123.87 d., Budimpešta 90.45, Dunaj 73.23, London 25.2525 d., Newyork 519.40 d., Pariz 20.325 d., Praga 15.39, Italija 27.20 d., Bukarest 3.17, Sofija 3.75, Varšava 58.18, Madrid 86.40.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred. zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 205—285, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb, 7 odst. inv. pos. 89.25, 90, vojna odškodnina agrari 54, 56.50, aranž. 437, 438, 439, 438, jul. 437.50, 438.50, dec. 456.50, 458, Hipobanka 59.50, 61, Jugobanka 88, 89, Praštediona 950, 952.50, Ljublj. kreditna 126, 130, Sečera 470, 485, Gutmann 205, Slavex 108, Slavonija 11, 11.75, Trbovlje 470, 475, Vevče 105, Srpska 145, 146.

Belgrad, Narodna banka 6750—6850, vojna odškodnina 437.50, 437, jul. 438.50, dec. 462.

BLAGO

Ljubljana, Les: Zaključeni so bili 3 vagoni desk, smreka-jelka, I, II, III, monte, fko meja po 500. Obstoji popravševanje po hrastovih vrhah. — Tendence nespremenjena.

Dež pridelek (vse samo ponudbe slov. post., plač 30 dni, dob. prompt): pšenica baška 78-79 kg 2% 382.50—385, pšenica nova za julij 305 do 307.50, za avgust 302.50—305, moka 0g vag. bl. fko Ljubljana, plač po prejemu 520—525, koruza nova 340—345, oves baški, zdrav, rešetan 280 do 285. Zaključkov ni bilo. Tendence slaba.

Novi sad. Pšenica: bč. 245—250, ban. 287.50 do 240, potiska 247.50—252.50, srem. 240—245, ječmen 205.50—207.50, Oves 185—190. Kuruza: bč. 292.50—295, ban. 292.50—295, srem. 290—292.50. Moka: 0g 390—400, št. 2 370—380, št. 5 350—360, št. 6 310—320, št. 7 295—270, št. 8 180—190. Otrobi: bč, srem. 160—165, ban. 155—160. Promet 2 in pol vagona pšenice, 77 koruza, 6 moka, 1 otrobov in 3 ova.

Odvetnik

Dr. Joško Bergoč
naznanja

da je otvoril odvetniško pisarno v Mariboru, Wildenrainerjeva ul. št. 6 (hiša dr. Verstovška)

Karol Jordan

upravitelj tt. »Dia«, d. d. podr. Sušak

Emilija roj. Jutraž

hčer posestnika Ivana Jutraž v Trebnjem

poročena

Sušak, dne 18. julija 1928

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Ha! Malo, da ne škrtajo z zobmi, če jo vidiš! No, kmalu zaškrtajo še besnejek«

»Zakaj pa?«

»To takoj zveste, a zdaj bo treba za prelata napraviti spalnico. Pobrignite se za to!«

Trenutek pozneje je ostal pan Pongovski sam. Dva služabnika sta stopila v sobo, da bi pospravila mizo po večerji, a on jima je v izbruhu nenadne jeze ukazal, naj se zgubita. V sobi je zavladala tišina, samo velika Gdanska ura je glasno in dostojanstveno ponavljala: tik-tak! tik-tak! Pongovski si je z roko pokrtil plešasto glavo in pričel korakati sem in tja. Približal se je vratom, onstran katerih se je pogovarjal prelat s panno Sieninjsko, a začul je samo šepetanje. Razločil je sicer duhovnikov glas, a razumeti ni mogel niti besedice. Neprenehoma je zdaj korakal, zdaj obstal. Približal se je oknu, ker se mu je zdelo, da bo tam bolj zračno. Z nekam medlimi očmi je zrl v nebo. Veter je podil razpršene pomladanske oblake. Zdelo se je, da se vzpenja blede mesec vedno više skozi njih kosmate grive. Vsakikrat, ko se je mesec skril v oblakih, so prevzele Pongovskega hude slutnje. Videl je skozi okno črno vejčje bližnjih dreves, ki se je prav kor v muki nagibalo sem in tja v viharju. In kakor tako so se nagibale sem in tja tudi njegove neubrane, mrke misli. Ni se mogel ubraniti nekih slutenj, nejasnih občutkov v zavesti, da je zasnoval nekaj slabega, da ga pričakuje v bližnji bodočnosti neka kazen za to početje... Če pa se je zunaj zopet zjasnilo, so vnovič oživele njegove dobre slutnje. Vsakdo ima vendar pravico pobrigniti se za lastno srečo — in tisto s Tačevskim, — prava reč! Saj se poslužujejo ljudje še vse drugačnih sredstev! Kaj je hotel s tem? Dekletu ie hotel zagotoviti samo dobro in mirno bodočnost.

Če pa bi se mu pri tem na stara leta še malo nasmehnila sreča — saj jo je vendar zaslužil... Samo to velja, vse drugo pa je prazna slama, slama!

Zopet je začutil, da se mu vrti v glavi in pred očmi so mu pričele plesati črne pike. A to je trajalo samo kratek hip. Prišel je zopet korakati in se je približal durim, onstran katerih se je odločala njegova usoda. Medtem so brlele sveče na mizi vedno slabše. Tuintam je postajal župnikov glas razločnejši in morda bi ujela ušesa Pongovskega njegove besede, da ni bilo treba razumeti, da se sličen pogovor ne more prekmalu končati. A pan Gedeon je postal vedno nemirnejši. To razburjenje je dobivalo oblike nekih čudnih vprašanj, ki so se nanašala na preteklost in oživljala nekdanje nesreče in bolečine. A obenem so oživele spomini na lastne grehe: na stare, še vedno neizbrisane grehe, pa tudi na nove krivice, ki jih je storil razen Tačevskemu tudi drugim ljudem.

»Zakaj in čemu bi moral postati srečen?« ga je vprašala vest.

Bogve kaj vse bi bil dal v tem trenutku za to, da bi se vsaj pani Vinicka vrnila v sobo, da mu ne bi bilo treba na samem ostati s temi mislimi. Toda pani Vinicka je bila zatopljena v svoje opravke neke daleč v drugem koncu hiše, in samo ura v sobi je ponavljala: tik-tak! tik-tak! — vest pa je spraševala:

»Zakaj naj bi ti Bog naklonil srečo?«

Pan Pongovski je jasno slutil, da bi padla na njegovo življenje senca, če bi ga zdaj zavrnila ta, cvetki in angeli slična deklica. Senca bi še ulegla nanj in se raztegnila tja do one ure, v kateri napoči smrtna tema...

A medtem so se nenadoma odprla vrata. Vstopila je panna Sieninjska, blede, s solznimi očmi, in za njo duhovnik.

»Ali jočeš?« je vprašal pan Pongovski s hripavim, pridruženim glasom.

»Iz same hvalečnosti, moj varuh!« je zaklicala in stegnila roke proti njemu.

In padla je k njegovim kolenom.

TRINAJSTO POGLAVJE.

Še isti večer, a že pozno ponoči je prišla pani Vinicka v kamrico svoje sorodnice. Videla je, da se gospodična še ni slekla in se je pričela pogovarjati z njo.

»Vsa sem iz sebe od začudenja,« je pričela, »vsega drugega bi se bila prej nadejala, toda da bi našemu gospodu kaj takega prišlo v glavo...«

»Tudi jaz se nisem tega nadejala.«

»In kaj sedaj? Ali si trdno odločena? Sama ne vem, kaj naj si mislim: ali se naj radujem ali žalostim... Seveda, gospod prelat vse bolj presodi od posvetnih ljudi, ker je duhovnik. V tem ima že prav, ko trdi, da boš do smrti gospodarila na svojem in ne na tujem... Ampak, ampak gospod je vendar že prileten človek in (tu je pani Vinicka znižala glas) ali te ne bo malo strah pred njim?«

»Kar se je zgodilo, se je zgodilo. Zdaj že ne velja več premišljevat!« je odvrnila panna Sieninjska.

»Kako praviš?«

»Pravim, da mu za krov in košček hleba dolgujem hvaležnost in da je moja oseba prav revno plačilo za to. Saj me itak nihče drugi ne bi hotel. Še dobroto mi izkazuje s tem, da me hoče vzeti!«

»Saj to je davno hotel,« je rekla starka skrivnostno. »Danes me je poklical, potem ko je govoril s teboj. Mislila sem, da je bilo pri večerji kaj slabega in da me hoče okregati — toda ne! Videla sem, da je nekako vesel — in takoj mi je povedal novico. Meni so se nato kar kolena šibila. Nato pa on: »Kaj pa vam je, gospa, da se izpreminjate v solnat steber kakor Lotova žena? Ali sem že tak star panj?« »To ne! — mu odgovorim — toda, stvar je prišla tako nenadoma!« On pa nato: »Ze davno imam to misel, a bila je kakor riba na dnu, dokler se ni našel nekdo, ki mi jo je pomagal potegniti ven... In veste, gospa, kdo je to?« Bila sem prepričana, da je to gospod prelat Tvorkovski, a dejal mi je: »Nikakor ne gospod Tvorkovski, temveč gospod Grathus...«

Nastopil je trenutni molk.

LUISKA KNJIZNICA iz založništva jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 28 zvezek: A. Sheehan, Nočljaj. Povest trškega dekleta, 24 Din, vez 32 Din — 24 zvezek: A. Marja, Hanka, Lutsko-srbska povest, 22 Din, vez 30 Din — 25 zvezek: Hingard, Hi ceasja, Montezuma, 32 Din, vez 42 Din — Storček in njegova burlesko življenje, 14 Din, vez 22 Din — 27 zvezek: Pregelj, Otroci soluna, 24 Din, vez 32 Din.

PERI-SA-BENZIT! PERI-SA-BENZIT! PERI-SA-BENZIT!

NAUK O GOSPODINSTVU:

Benzit-Nadmilo je najštedljivejša mila, akoravno je nekaj dražje. Pri uporabi Benzit-Nadmila se rabi 30 do 50% manj, kakor drugega mila. Benzit-Nadmilo razkroji 50%, več nesnage, kakor vsako drugo milo. Mala razlika v ceni se izravna valed neznatne porabe in velike učinkovitosti.

Vporablajte za omeščanje vode za pranje vedno TRI in rabili boste polovico Benzit-Nadmila, kakor navadnega drugega mila. Benzit-Nadmilo varuje perilo, ker je nepotrebno močno drgnjenje. Benzit-Nadmilo razkroji vsako nesnago kemičnim potom.

Benzit-Nadmilo
TVORNICE ZLATOROG - MARIBOR

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo više. Za odgovor namreč. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjemo!

Službe iščejo

Deklica

15 let išče mesta na delu kot učenka v mešano trgovino. Vse drugo po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6562.

Prodajalka

zmožna manufakture in galanterije, pridna, poštena, želi mesta za takoj. Položi tudi 10.000 Din kavcije. Ceni, dopise na upravo Slovenca pod št. 6565.

Službo dobe

Dva mizarstva pomočnika vajena vsakega dela, se takoj sprejmeta za stalno delo pri mizarju Josipu Kuharju v št. Vidu nad Ljubljano.

Dva pleskarska pomočnika spretna in trezna se sprejmeta takoj pri Fr. Stöger v Brezicah.

Služkinjo

pridno in pošteno, iščem takoj ali do 1. avgusta. Maribor, Stritarjeva ul. 5 (Magdalensko predmestje) pri hišnem gospodarju.

Mizariski pomočnik

se sprejme, izvežban v stavbenem in pohištvenem mizarstvu. Plača po dogovoru. Stanovanje v hiši Jožef Avbelj, miz. mojster, Zg. Kašelj 20. D. M. v Polju pri Ljublj.

Stanovanja

Stanovanje ali sobe se oddajo v Domžalah 80.

Kupimo

Hrastove praže

2-50 m dolge I. in II. vrste, kupim. Takojšen prevzem. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Pragi« št. 6526.

Slamorenzico

malo, dobro ohranjeno - kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slov.« pod »Slamorenzico«.

Smrekovo skorjo

in čreslo vagonke množine, kupujem. Plačilo proti akreditivu pri banki. Ponudbe pod: »Teden dni obvezna ponudba« na upravo lista pod št. 6577.

Denar

Družabnika (co)

s kapitalom 30.000 do 40.000 Din za zelo rentabilno trgovino iščem. Ponudbe na upravo pod »Dolenjsko« št. 6573.

Vnajem

Pisarniška soba

v pritličju, opremljena, v sredini mesta, se odda s 15. avgustom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6563.

Kovačijo

dajem v najem z vsem orodjem vred in s stanovanjem v Goricah nad Kranjem. Kovačija je v najboljšem stanju in na prav dobrem mestu.

Posestva

Komfortno vilo

v bližini muzeja, prodam. Ponudbe pod »Zaupno« na upravo »Slovenca«.

Gostilniško posestvo

20 oralo, štajersko, z več stavbami, gostilna in trgovina, na prometnem križišču, polje, gozd in vinograd — 250.000 Din. »Posredovalec«, Sv. Petra cesta 18.

Prodamo

Marmornati pesek

črn, rdeč in rumen (terrazo material) izdeluje in prodaja tvornica cementnih izdelkov Jos. Cihlar, Ljubljana, Dunajska cesta 69.

Drva

suha, smrekova (krajinski in žamane), imam vedno v zalogi po nizki ceni. Dostavim tudi na dom kamorkoli v Ljubljano ali bližnjem okolici. Pišite na naslov: Pavel Božnar, les. trgovina, Polhov gradec pri Ljubljani.

Naprodaj

imam tri lesene stružnice in brus, 1 meter velik, 6 cm širok, po ugodni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6518.

Maline, borovnice, brusnice

kupuje po najvišji ceni: Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9.

Malinov sok

izvrsten, pristen, dobite pri Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica.

Citre

na katere se brez znanja not igra, prodam. Ignacij Cuderman, Tupaličev, p. Preddvor.

Žaga - samica

vodno kolo, ter vse malenkosti, ki spadajo k njej, naprodaj. Poizve se Ljubljana, Stari trg 32 ali študa pri Domžalah 24.

Razpošiljalno

trgovino dobro išče, radi boleznih poceni prodam. Delo prijetno, režija mala. Martin Jančigaj, Ljubljana št. 7.

Gostilničarji, pozor!

Najfinije domače in ovske salami in najcenejši polemendolec sir dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica.

Razno

Debeli luskinaste trobe kupite najceneje pri tvrdki A. Volk, Ljubljana Resljeva cesta 22.

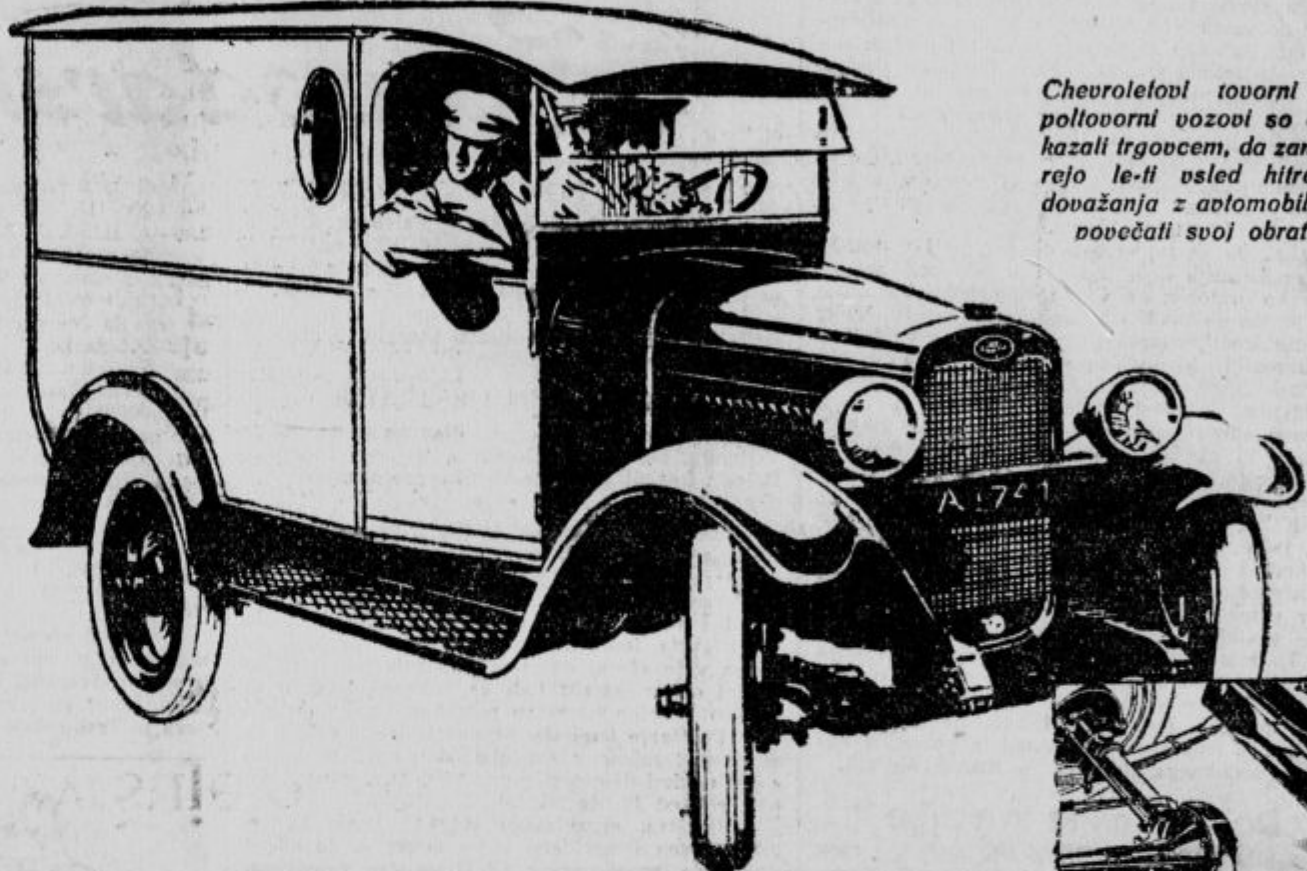
Slavtino podjetje ACETTO & drugovi družba z o. z. Maribor, Koroska ul. 1.

Z našo umetno moštovo esenco »Mostna«

si lahko vsakdo z malimi stroški pravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 20 — po pošti Din 40 —. Dobi se samo v drogeriji A. Krone, Ljubljana in drogeriji Wolfram nasl. M. Kanc Maribor, Gosposka ulica 33.

čajno maslo

najfiniješe po 35 Din fino namizno po 25 Din dobavljamo franko po povzetju Franc Kolleritsch, Apače pri Gornji Radgoni.

Chevroletovi tovorni in poltovorni vozovi so dokazali trgovcem, da zmorejo le-ti vsled hitrega dovažanja z avtomobilom povečati svoj obrat.

Izvršujejo več pri manjših stroških opravljanja ...

Brzi in ekonomični prevoz s Chevroletom poveča delokrog mnogih podjetij.

Ako se poslužujete Chevroleta Vam bo omogočeno prepolovljanje večjega okoliša in sklenitev pogodb daleč izven dosedanjih mej. Pri tem zmorete pospešiti dostavljanje in vrhutega opraviti še druge posle.

Chevrolet je preizkušen voz, katerega so preizkusili tisoči lastnikov tekom dejanske uporabe. Od početka dalje je napredoval v konstrukciji — in je bil leto za letom zboljššan. Inženjerji so navdušeni o njegovem močnem motorju z od zgoraj krmiljenimi ventili, o njegovi močni zadnji osi

ter o njegovih številnih zelo temeljito preiščenih zboljšanjih. Chevrolet Vam nudi vsako brzino, katero potrebujete, pri čemur zmorete natovoriti voz po Vaši želji. Njegova prožnost omogoča polnikom udobno vožnjo in izločuje možnost poškodbe tovora.

Zahtevajte od zastopnika brezobvezno poskušno vožnjo po cestah, na katerih se vozite običajno z natovorjenim vozom po Vaših opravkih. Izračunajte si dobiček iz pospešenega in povečanega dela, katerega izvršuje Chevrolet vrhutega še pri manjših stroških opravljanja.

Zastopniki v celi Jugoslaviji.

CHEVROLET KUPČIJSKI VOZovi

TOVORNA ŠASIJA Din 52.900—, KUPČIJSKA ŠASIJA Din 40.000—

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. Barešič & Co.

Zagreb

Ljubljana

Marije Kraljice 34 — Tel. 27-44

Dunajska cesta 12 — Tel. 2292

RAZPRODAJAH

se dobi vsakokratno manufakturno blago samo pri TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Do sedaj največja trdka v državi! Skladišče: MEINEL & HEROLD Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik. R. LORGER, MARIBOR št. 107. A. Violine od Din 95—, ročne harmonike od Din 85—, tamburice od Din 98—, gramofoni od Din 345—, Zahtevajte naš veliki katalog, katerega Vam pošljemo brezplačno.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felcica Keitnšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilagami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantly vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

KONCIPIENTA

s prakso, izjem z vstopom 1. septembra, ki jo že dovršil isto pri sodnji. Plačilni in drugi pogoji po dogovoru. — DR. STRASSER ARMIN, odvetnik v Dolnji Lendavi, Prekmurje.

Nabava dro

Pri sledečih žandarmerijskih četah se bo vršila na dan 20. avgusta 1928 ob 11. uri ustmena licitacija za nabavo bukovih drv, in sicer: v Kranju za 27 m³, v Kočevju za 17 m³, v Novem mestu za 27 m³, v Celju za 27 m³, v Ptuj za 27 m³, v Mariboru za 27 m³, v Murski Soboti za 27 m³. — Pogoji se morejo vpogledati vsak dan med uradnimi urami v pisarnah navedenih čet ter istotako v pisarni štaba podpisane puka. — Kavcije je položiti 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%). — E. Br. 7466. Iz pisarne Komandanta 8. žandar, puka v Ljubljani, dne 17. jul. 1928.